

ОПШТИНА ЛЕБАНЕ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ОПШТИНИ ЛЕБАНЕ ЗА ПЕРИОД 2019 – 2021. ГОДИНЕ

Лебане, март 2019. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
2. СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	4
2.1 Локалне стратегије	4
2.2 Институционални оквир на локалном нивоу	4
3. ОПШТИ ПОДАЦИ О ГРАДУ	6
3.1 Географски подаци	6
3.2 Историјски подаци	6
3.3 Демографски подаци	7
3.4 Општи подаци о Ромима	8
3.4.1 Образовање	10
3.4.2 Регистрована незапосленост	12
3.4.3 Становање	15
3.4.4 Здравствена заштита	23
3.4.5 Социјална заштита	24
3.5 Политике и праксе локалне управе и локалних институција	24
3.5.1 Образовање	24
3.5.2 Становање	25
3.5.3 Запошљавање	26
3.5.4 Социјална заштита	26
3.5.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу	27
3.6 SWOT анализа	28
3.6.1 Образовање	28
3.6.2 Запошљавање	29
3.6.3 Становање	31
3.6.4 Здравље	32
3.6.5 Социјална заштита	33
4. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	34
5. АКЦИОНИ ПЛАН	36
6. ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА	47
7. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ, СПРОВОЂЕЊЕ, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ	52
8. ПРИЛОЗИ	68

Листа скраћеница

ДЗ	Дом здравља
ЕУ	Европска унија
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈКП	Јавно комунално предузеће
ЛАП	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Лебане
ЛКТ	Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња
МОП	Материјално обезбеђење породице
Мобилни тим	Мобилна јединица за социјално укључивање Рома и Ромкиња на локалном нивоу
НВО	Невладина организација
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОШ	Основна школа
РС	Република Србија
РТ	Радно тело за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња
СКГО	Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије
Стратегија	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године
СШ	Средња школа
ЦЗСР	Центар за социјални рад

1 УВОД

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Лебане за период од 2019. до 2021. године (у даљем тексту ЛАП) дефинише правце деловања општине Лебане у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња, конкретне мере и активности којима би се побољшао садашњи положај припадника ромске заједнице, као и јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање циљева. Он представља део напора које локална заједница чини током низа година да се улагањем заједничких средстава побољша живот ромске популације и сразмерно могућностима умањи јаз који постоји између Рома и осталих припадника друштвене заједнице.

ЛАП почива на анализи релевантних националних стратешких докумената, локалних података и процени потреба ромске популације на подручју општине Лебане. То је документ који целовито

разматра проблематику инклузије Рома и Ромкиња и садржи скуп мера и активности разноврсних носилаца, од доносилаца политичких одлука, институција и организација, до невладиних организација и представника ромске заједнице, а све у циљу побољшања положаја Рома и Ромкиња.

Партиципативни и партнерски приступи у изради овог документа биће примењени и у процесу реализације, праћења и извештавања. Општина Лебане намерава да у реализацију дефинисаних циљева и активности укључи све релевантне актере из локалне заједнице, као и да сарађује са републичким органима који се баве питањем ромске популације и иностраним фондовима на реализацији овог плана. Реално је за очекивати да овакав концепт да основ за оптималан квалитет и резултате планираних активности, мера и акција на којима ће све заинтересоване стране и релевантни партнери радити у континуитету у наредном периоду.

Израда овог ЛАП-а реализована је у оквиру Компоненте 1 -*Успостављање/унапређење локалних стратешких, финансијских и институционалних механизма за инклузију Рома* Програма ИПА 2016 „Подршка ЕУ инклузији Рома – Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома“ (у даљем тексту: Програм) који финансира ЕУ, а спроводи Стална конференција градова и општина – Савез градова и општина Србије (у даљем тексту: СКГО), док је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања главно корисничко министарство.

Општи циљ Програма је обезбеђивање подршке текућем процесу побољшања социо-економског положаја ромске популације у локалним заједницама и спровођење приоритетних стратешких мера из Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период 2016. до 2025. године, док је компонента 1 Програма уже усмерена на пружање свеобухватне подршке јединицама локалне самоуправе у унапређењу и развоју ЛАП-ова за инклузију Рома, успостављању и функционисању Локалних мултисекторског координационих тела за инклузију Рома и Мобилних тимова за инклузију Рома. Поред тога, у оквиру ове компоненте пружају се обуке, размена најбољих пракси и саветодавна подршка свим локалним самоуправама са ромском популацијом.

Општина Лебане и СКГО потписале су 27. јуна 2018. године Споразум о сарадњи који се односи на сарадњу у реализацији компоненте 1 Програма, чиме је потврђења спремност општине Лебане за потпуно ангажовање у остваривању циљева Програма и успостављању и унапређењу стратешких, финансијских и институционалних механизма за инклузију Рома на својој територији.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Лебане за период од 2019. до 2021. године је документ чије доношење је иницирало Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња (у даљем тексту ЛКТ), а израдила Радна група за израду ЛАП-а, уз стручну помоћ СКГО експерата.

Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња основала је Скупштина општине Лебане на седници одржаној 05.11.2018. године и чине га:

1. Иван Богдановић, председник општине
2. Саша Ђорђевић, помоћник председника општине
3. Драган Јовић, директор ОШ „Вук Караџић“
4. Невена Здравковић, директорка ПУ „Дечија радост“
5. Владан Станојевић, директор Дома здравља
6. Дејан Станковић, директор Филијале НСЗ Лесковац
7. Драгана Гоцић Вукадиновић, директорка Центра за социјални рад општине Лебане

8. Марко Тодоровић, директор Дома културе Лебане
9. Игор Миљковић, нећелник Полицијске станице у општини Лебане
10. Драган Ристић, директор ЈКП „Комуналац“
11. Ивица Богдановић, Канцеларија за младе општине Лебане

Радна група за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња основана је 26.09. 2018. године од стране Општинског већа општине Лебане и чине је:

- Саша Ђорђевић, помоћник председника општине Лебане, Координатор за израду ЛАП-а
- Представник Центра за социјални рад Лебане
- Представник ОШ „Вук Караџић“ Лебане
- Представник ОШ „Радован Ковачевић“ Лебане
- Представник ОШ „Радоје Домановић“ Бошњаце
- Представник Дом здравља Лебане
- Представник Филијале Националне службе за запошљавање Лебане
- Представник Предшколске установе „Дечија радост“ Лебане
- Представник ОУ Лебане – Одељење за буџет и финансије
- Представник ОУ Лебане - Одељење за урбанизам (становање)
- Представник Црвеног крста општине Лебане
- Представник Дома културе „Радан“ Лебане
- Представник цивилног друштва Лебане

Током израде овог документа спроведени су следећи кораци: припремљена је ситуациона анализа са SWOT анализама за пет области: становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита, утврђени су општи циљ и посебни циљеви за приоритетне области, идентификоване су мере и активности које доприносе остварењу утврђених циљева, а такође, за сваку од активности утврђени су и носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима, циљ, индикатори са базним и циљним вредностима и извор верификације.

Одржани су следећи састанци, радионице и догађаји:

- Уводна једнодневна радионица – одржана је 11.10.2018. године на којој је присуствовало 17 учесника (чланова ЛКТ и РТ) – током које је усаглашена методологија за израду ЛАП-а и договорен временски оквир и план активности;
- Дводневна радионица за развој ситуационе анализе са SWOT анализом, која је одржана 22. и 23. 10. 2018. године и на којој је присуствовало 18 учесника – чланова РТ и представника Патронажне службе Дома здравља, Полицијске управе, Предшколске установе, Црвеног крста, ромске НВО. На овој радионици урађене су SWOT анализе за пет области: становање, образовање, запошљавање, здравље и социјална заштита. Идентификоване су приоритетне области за општину Лебане и приоритети за сваку од области;
- Једнодневна радионица за дефинисање општег циља, посебних циљева и мера – одржана је 29.10.2018. године, на њој је присуствовало 18 учесника (чланова РТ и представника Патронажне службе, Дома здравља, Полицијске управе, Предшколске установе, Црвеног крста, ромских НВО.
- Консултације са фокус групама, одржане су 29.10.2018. године, а којима је присуствовало 16 учесника, и то: представника ромских НВО, и представника

- ромских насеља; Током ових консултација идентификовани су пројекти и активности који су део дефинисаних мера, а који могу допринети остварењу посебних циљева;
- Дводневна радионица за израду предлога нацрта ЛАП-а одржана је 26. и 27. 11. 2018. године и на њој је учествовало 18 учесника (чланови РТ, као и РТ и представника Патронажне службе, Дома здравља, Полицијске управе, Предшколске установе, Црвеног крста, ромских НВО и градске управе). На овој радионици идентификовани су пројекти и активности за дефинисане мере, а који доприносе остварењу утврђених циљева. За сваку активност/пројекат утврђени су: носилац и партнери, временски оквир, потребна финансијска средства по изворима финансирања, циљ пројекта/активности, индикатори са базним и циљним вредностима и извор верификације;
 - Јавна расправа (презентација ЛАП-а) – одржана је и на њој је било присутно учесника.

Током целог процеса израде ЛАП-а примењиван је тзв. “партиципативни приступ”. У изради ЛАП учествовали су представници јавног и цивилног сектора, међу којима и представници ромских удружења, здравствене медијаторке, педагошки асистенти, координатор за ромска питања, као и други представници ромске заједнице, односно представници појединих подстандардних насеља у којима живе Роми.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Лебане за период 2019-2021. године усвојен је од стране Скупштине општине Лебане

2 СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Влада Републике Србије је на седници одржаној 3. марта 2016. године усвојила Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године (“Службени гласник РС”, бр. 26/2016). Овај документ је настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу, уз коришћење искустава у спровођењу претходне Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009-2015.година) и полазних основа за израду нове стратегије. Институционални ресурси за припрему и спровођење Стратегије су Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома, Канцеларија за људска и мањинска права, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера и потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре која у име Владе координира рад државних органа, као и органа јединица локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња¹. Роми су једна од најугроженијих друштвених група, те је циљ Владе Србије да, кроз удружени напор целог друштва, унапреди њихов положај како би се смањиле неједнакости које постоје између Рома и Ромкиња и остатка становништва. Стратегија је стратешки документ који ће за

¹ Закључак 05 Број: 035-6254/2015 од 08. јуна 2015. године.

период од девет година интензивирати рад институција на националном и локалном нивоу за питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање њихове дискриминације, односно за стварање услова за пун приступ остваривању људских права особа ромске националности. Стратегија покрива пет приоритетних области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјалну заштиту.

Србија се на путу европске интеграције придружила земљама чланицама када је реч о социјалном укључивању Рома и Ромкиња, будући да је као основу за израду овог документа користила Оквир за националне стратегије за интеграцију Рома који је Европска комисија, заједно са Европским парламентом прописала за земље чланице, што осигурава наставак сарадње и наставак подршке ЕУ Србији за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Стратегија је заснована на постојећим стратешким, правним и институционалним ресурсима – стратегијама и прописима којима су уређена поједина питања унапређења положаја Рома и Ромкиња, али и на опредељењу државе да развија програме унапређења положаја Рома и Ромкиња исказаним Оперативним закључцима са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији” (за период 2015–2017. године)² и Нацрту акционог плана за поглавље 23³.

Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године” истичу значај координисаног рада државних органа, укључујући рад локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са побољшањем ситуације Рома и њиховим пуним учешћем у друштвеном, економском, културном и политичком животу. Наводи се да у наредном периоду, акценат мора бити на квалитативном спровођењу планираних стратешких мера и активности, уз учешће представника ромских организација цивилног друштва, укључујући Национални савет ромске националне мањине са посебним фокусом на локални ниво.⁴

Посебну пажњу треба посветити оснаживању Ромкиња јер оне и данас трпе вишеструку дискриминацију. У односу на ширу друштвену заједницу, Ромкиње су двоструко дискриминисане – као жене и као припаднице националне мањине.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога Закон о локалној самоуправи их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика најпре у локалној заједници, а потом и широј заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада путем Стратегије истиче потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да се обучавају стручни тимови у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом социјалног укључивања Рома и Ромкиња, и да локалне самоуправе обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење социјалног укључивања Рома и Ромкиња и осигурају доследно утврђивање одговорности за спровођење дефинисаних мера.

² Оперативне закључке је 09. септембра 2015. године потпредседница Владе проф. др Зорана Михајловић упутила надлежним државним органима са молбом да их у наредне две године реализују.

³ Нацрт Акционог плана из августа 2015. године.

⁴ Оперативни закључци са четвртог семинара „Социјална укљученост Рома и Ромкиња у Републици Србији 2017. године

Координационо тело за праћење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња, уз помоћ Канцеларије за људска и мањинска права и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, координира пословима у вези са инклузијом Рома и Ромкиња из Акционог плана за спровођење Стратегије и стара се о успостављању одрживих нормативних и институционалних услова за спровођење стратешких мера и управљање Стратегијом.

2.1 Локалне стратегије

Тренутно важеће стратегије општине су:

- Стратегија развоја општине Лебане 2014. -2020. године

Стратегија развоја општине Лебане 2014. -2020. представља кровни документ. У њему су у оквиру ситуационе анализе поменути Роми, али ни један циљ се не односи на инклузију Рома.

2.2 Институционални оквир на локалном нивоу

У општини Лебане је **именован координатор за ромска питања**.

Формиран је Савет за међунационалне односе и у њему има чланова ромске националности.

Формиран је Савет за родну равноправност и у њему нема чланова ромске националности.

Формиран је Савет за здравље и у њему нема чланова ромске националности.

Успостављен је нов механизам на локалном нивоу, Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња (у даљем тексту: ЛКТ), мулти-секторско тело састављено у циљу координисаног спровођења мера јавне политике усмерених на побољшање положаја Рома и Ромкиња, чији чланови су представници институција општине Лебане, и то: председник општине, Иван Богдановић, помоћник председника општине, Саша Ђорђевић, директор Основне школе, „Вук Караџић“, Драган Јовић, директор Предшколске установе „Дечија радост“, Невена Здравковић, директор Дома здравља, Владан Станојевић, директор Филијале Националне службе за запошљавање Лесковац, Дејан Станковић, директор Центра за социјални рад општине Лебане, Драгана Гоцић-Вукадиновић, директор Дома културе, Ивана Крстић, начелник Полицијске станице општине Лебане, Игор Миљковић, директор јавног комуналног предузећа „Комуналац“ Драган Ристић, испред канцеларије за младе Ивица Богдановић.

Општинско веће општине Лебане, на седници одржаној 15.08.2018. донело је одлуку о образовању Мобилне јединице за социјално укључивање Рома и Ромкиња (у даљем тексту: Мобилни тим). Мобилни тим чини по један члан и заменик члана из реда запослених који раде на пословима у вези са остваривањем права Рома и Ромкиња из следећих органа, организација и установа и то: из општинске управе укључујући и координатора за ромска питања у општинској управи, из Центра за социјални рад општине Лебане, из Дома здравља Лебане, из филијале НСЗ-а, стамбене Агенције, Предшколске установе Дечији вртић «Дечија радост» Лебане, школа чији је оснивач општина Лебане, као и други органи, установе и организације од значаја за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Лебане, затим здравствена медијаторка ангажована на територији општине Лебане, као и педагошки асистент ангажован на територији општине Лебане.

Чланови Мобилног тима су запослени у поменутим установама и раде на пословима који су у вези са остваривањем права Рома и Ромкиња.

Мобилни тим подстиче директно примењивање стратешких мера у органима и установама; обилази ромска насеља на основу утврђеног плана; сарађује са Националним саветом ромске националне мањине и организацијама цивилног друштва; обавештава органе јавне управе о

проблемима у вези са применом стратешких мера; припрема иницијативе и пројекте којима се осигурава сарадња локалних организација и партнера у процесу унапређења положаја Рома и Ромкиња; прикупља податке о остваривању стратешких мера.

На подручју општине Лебане налази се 1 предшколска установа са 15 истурених одељења вртића и 3 матичне основне школе са 19 подручних одељења. Укупно је ангажовано 4 педагошка асистента, од чега 1 жена и 3 мушкарца, и то у следећим установама: ОШ Радован Ковачевић Максим, ПУ Дечја Радост, ОШ Вук Караџић, и ОШ Радоје Домановић .

Представници ЈЛС постојећу сарадњу педагошких асистената са другим релевантним установама/институцијама/организацијама цивилног друштва оцењују као одличну.

На подручју општине Лебане ангажована је 1 здравствена медијаторка .

Представници ЈЛС процењују да број ангажованих здравствених медијаторки одговара потребама заједнице.

Постојећа сарадња здравствених медијаторки са другим службама Дома здравља оцењује се као одлична а са другим релевантним установама/организацијама (као што су: ЦЗСР, ПС, ЈЛС, Црвени крст) је такође добра.

У општини ради 3 организације цивилног друштва на подручју општине, од чега следеће организације заступају интересе Рома и Ромкиња:

- Авутнипе – Будућност
- Херц
- Арка Лебане

3 ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ

Основне карактеристике:

Општина Лебане се налази у Јужној Србији и део је Јабланичког округа. Седиште општине Лебане представља општину Лебане. Општина Лебане спада у најнеразвијеније општине у Србији. Од пољопривреде најразвијенији су повртарство и ратарство.

Општина Лебане се сврстава у ред средње великих општина. Пољопривредно земљиште заузима 63,2%, а шуме 31,7% укупне територије.

Степен развијености: 4

Површина: 337 km²

Број насеља: 39, број катастарских општина: 39, број месних заједница: 38. (Републички завод за статистику, 2016. год)

3.1 Географски подаци

Географски положај:

Општина Лебане је смештена на ушћу реке Шуманке (Шуманска река) у реку Јабланицу, која у даљем току пролази кроз Лесковачко поље и позната је као највећа сушица у Србији (пресушује у летњим и зимским месецима).

Центар општине Лебане се налази на надморској висини од 275,2m, што је уједно и најнижа тачка у општини, док се највиша тачка (врх брда Чукљеник) налази на надморској висини од 432m. Најближе општине су општине Медвеђа, Бојник и Лесковац.

Надморска висина: 275m

Саобраћајнице: Према подацима из 2016. године, у општини Лебане се налази 294km пута, од чега је 176km савремени коловоз. Лебане се налази на магистралном путу Лесковац – Приштина, 21 km југозападно од Лесковца, односно средишта Јабланичког округа.

Лебане спаја Јужно Поморавље са Косовом и Метохијом, а тиме и читаву Југоисточну Србију са Јадранским морем, што га је пре 20 година чинило значајном транзитном зоном. На повољан географски положај општине утиче и њена близина Нишу, као и релативна близина ауто-пута (20km).

3.2 Историјски подаци

Кратак историјат:

Општина Лебане је 1882. године представала седиште Лебанске општине. Лебанску општину је чинило 22 села са 476 кућа, од који су половина били Срби досељеници, а половина Арнаути.

Најзначајнији историјски споменик у близини општине Лебане је Царичин Град, који је смештен само 7 километара од Лебана. Царичин Град представља остатке раног византијског града Јустинијана Прима, који је саградио цар Јустинијан I, на месту свог рођења. Царичин Град је најзначајнија туристичка атракција Лебана, а међу посећеније локације спадају још и планина Радан, Ђавоља Варош, Деливоде, итд.

3.3 Демографски подаци

По *Попису становништва из 2011. године* у општини Лебане живи 22.000 становника (11.046 мушкараца и 10.954 жена) у 6.919 домаћинстава. Просечан број чланова по домаћинству износи 3,18. У општини Лебане има 14.454 радно способних грађана (од 15-64 године). Просечна старост становништва износи 42,4 година, што је за 0,2 више од националног просека. На градском подручју живи 9.272, а на сеоском подручју и осталим насељеним местима 12.728 становника.

Анализа кретања становништва:

Општина Лебане бележи константан пад становништва. У периоду између 2002. и 2011. године, број становника је опао за готово 10%.

Према попису из 2011. године, просечна густина насељености је износила 80 становника по km² и према тој густини, општина Лебане је спадала у ред добро насељених општина. Међутим, према статистичким подацима из 2017. године, просечна густина насељености је износила 59 становника по km². Разлози за пад броја становника, поред „Беле куге“, јесу и ниска незапосленост и ниске зараде запослених.

Табела: Становништво према националној припадности према попису 2011.

Национална припадност	Република Србија		Регион Јужне и Источне Србије		Јабланички округ		Општина Лебане	
	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)	Број	Удео у укуп. становн. (%)
Укупно	7.186.862	100	1.563.916	100	216.304	100	22.000	100
Срби	5.988.150	83,32	1.393.673	89,11	199.901	92,42	20.389	92,68
Роми	147.604	2,05	57.239	3,66	11.436	5,29	1.251	5,69
Албанци	5.809	0,08	1.715	0,11	548	0,25	1	<0,01
Бошњаци	145.278	2,02	135	0,01	6	<0,01	0	0,00
Бугари	18.543	0,26	15.501	0,99	107	0,05	2	0,01
Буњевци	16.706	0,23	24	<0,01	0	0,00	0	0,00
Власи	35.330	0,49	32.873	2,10	4	0,00	1	<0,01
Горанци	7.767	0,11	566	0,04	27	0,01	7	0,03
Југословени	23.303	0,32	1.431	0,09	96	0,04	4	0,02
Мађари	253.899	3,53	520	0,03	23	0,01	3	0,01
Македонци	22.755	0,32	3.539	0,23	354	0,16	16	0,07
Муслимати	22.301	0,31	534	0,03	28	0,01	2	0,01
Немци	4.064	0,06	164	0,01	20	0,01	0	0,00
Румуни	29.332	0,41	2.073	0,13	15	0,01	1	<0,01
Руси	3.247	0,05	310	0,02	25	0,01	5	0,02
Русини	14.246	0,20	35	<0,01	3	<0,01	1	<0,01
Словаци	52.750	0,73	161	0,01	14	0,01	0	0,00
Словенци	4.033	0,06	392	0,03	22	0,01	1	<0,01
Украјинци	4.903	0,07	112	0,01	10	<0,01	0	0,00
Хрвати	57.900	0,81	1.470	0,09	78	0,04	8	0,04
Црногорци	38.527	0,54	2.679	0,17	386	0,18	20	0,09
Остали	17.558	0,24	1.925	0,12	124	0,06	3	0,01

Извор: Попис 2011, Републички завод за статистику

Анализа података из претходне табеле:

Према подацима из претходне табеле, грађани ромске националности чине националну мањину (2,05%) у односу на укупан број становника Републике Србије.

Од укупног броја становника ромске националности у Републици Србији, у Региону Јужне и Источне Србије живи 38,78% становника ромске националности.

У односу на укупан број становника у Републици Србији, Јабланички округ настањује 7,75% становника ромске националности. У односу на укупан број становника ромске националности у Региону Јужне и Источне Србије, Јабланички округ настањује чак 19,98% становника ромске националности.

У односу на укупан број становника ромске националности у Јабланичком округу, општину Лебане настањује чак 10,94% становника ромске националности. Према укупном броју грађана општине Лебане, грађани ромске националности се налазе на другом месту са 5,69%.

3.4 Општи подаци о Ромима

Ромска заједница у Лебану се већином састоји од Рома староседелаца и њихових потомака. Роми који живе у Лебану су православне и муслиманске вероисповести говоре ромским језиком, Према процени ромских НВО и здравствене медијаторке, број Рома на територији општине је 1640. Не постоје тачни подаци о старосној структури ромског становништва.

У посебан бирачки списак је до 03.04.2018. године уписано 422 грађана ромске националности.

Табела: Старосна структура грађана ромске националности

Године старости	Укупно		Мушкарци		Жене	
	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)	Број	Удео у укупном броју (%)
Укупно	1251	100	608	100	643	100
0-4 година	131	10,47	58	9,54	73	11,35
5-9 година	147	11,75	70	11,51	77	11,97
10-14 година	105	8,39	50	8,22	55	8,55
15-19 година	115	9,19	53	8,72	62	9,64
20-24 година	109	8,71	58	9,54	51	7,93
25-29 година	92	7,35	47	7,73	45	7,00

30-34 година	93	7,43	48	7,89	45	7,00
35-39 година	99	7,91	54	8,88	45	7,00
40-44 година	81	6,47	46	7,56	35	5,44
45-49 година	58	4,64	29	4,77	29	4,51
50-54 година	65	5,19	30	4,93	35	5,44
55-59 година	52	4,16	22	3,62	30	4,66
60-64 година	44	3,52	18	2,96	26	4,04
65-69 година	27	2,16	14	2,30	13	2,02
70-74 година	16	1,28	5	0,82	11	1,71
75-79 година	13	1,04	5	0,82	8	1,24
80+ година	4	0,32	1	0,16	3	0,47

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

Анализа података из претходне табеле (званичне статистике):

Анализом података из претходне табеле закључује се да грађана ромске националности у општини Лебане има највише у следећим старосним структурама: 5-9 год (11,75%), 0-4 год (10,47%), 15-19 год (9,19%) и 10-14 год (8,39%).

Највећи број мушкараца ромске националности заузима следеће старосне групације: 5-9 год (11,51%), 0-4 год (9,54%), 20-24 год (9,54%) и 35-39 год (8,88%).

Највећи број жена ромске националности заузима следеће старосне групације: 5-9 год (11,97%), 0-4 год (11,35%), 15-19 год (9,64%) и 10-14 год (8,55%).

Број радно способних лица ромске националности (15-64 год) у општини Лебане износи 808 (405 мушкараца и 403 жена), што чини 64,59% укупног броја грађана ромске националности у општини Лебане.

Број незапослених лица ромске националности која се налазе на евиденцији НЗС износи 499, што представља 61,76% радно способних лица ромске националности. Према евиденцији НЗС, број незапослених жена ромске националности износи 224, што чини 55,58% радно способних жена ромске националности у општини Лебане.

3.4.1 Образовање

У следећој табели дат је преглед школске спреме грађана ромске националности. Из табеле се може уочити да деца млађа од 15 година чине 30,61% укупног броја грађана ромске националности у општини Лебане.

Број грађана ромске националности без школске спреме износи 205, што је 25,37% укупног броја радно способних грађана ромске националности у општини Лебане, односно 16,39% укупног броја грађана ромске националности.

Број грађана ромске националности са непотпуном основном школом износи 422, што је 52,23% укупног броја радно способних грађана ромске националности у општини Лебане, односно 33,73% укупног броја грађана ромске националности.

Број грађана ромске националности са основним образовањем износи 178, што је 22,03% укупног броја радно способних грађана ромске националности у општини Лебане, односно 14,23% укупног броја грађана ромске националности.

Број грађана ромске националности са средњим образовањем износи 52, што је 6,43% укупног броја радно способних грађана ромске националности у општини Лебане, односно 4,16% укупног броја грађана ромске националности.

Број грађана ромске националности са вишим или високим образовањем износи 9, што је 1,11% укупног броја радно способних грађана ромске националности у општини Лебане, односно 0,72% укупног броја грађана ромске националности.

Табела: Грађани ромске националности према школској спреми:

Укупно	Деца млађа од 15 година	Без школске спреме	Непотпуна основна школа	Основно образовање	Средње образовање	Више/високо образовање	Непознато
1251	383	205	422	178	52	9	2

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs>

У школској 2017/2018. години предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 366 деце, од чега ромске 20 (6 девојчица и 14 дечака). Број деце узраста 0-3 године је 23 (15 девојчица и 8 дечака), односно деце ромске националности овог узраста је 0, док од 3-5,5 година има укупно 104 деце (51 девојчица и 53 дечака), а ромске 4 (2 девојчице и 2 дечака)

Основним образовањем у школској 2017/2018. години обухваћено је 1547 деце (787 девојчица и 760 дечака), од чега 234 деце ромске националности (110 девојчица и 124 дечака).

У следећој табели је дат преглед броја деце која су напустила основну школу у претходне три школске године.

Табела: Број дечака и девојчица који су напустили основну школу током школских 2015/2016, 2016/2017 и 2017/2018. година

Разреди	2015/2016.		2016/2017.		2017/2018.	
	Број дечака	Број девојчица	Број дечака	Број дечака	Број дечака	Број девојчица
I разред		1		1		3
II разред		1		1		2
III разред						1

IV разред		1		2	1	3
V разред	6	4	5	2	3	1
VI разред	3	1				2
VII разред	3			1		1
VIII разред			1		1	

Извор: Упитник за припрему ситуационе анализе за потребу израде ЛАП за инклузију Рома попуњен од стране општине Лебане

Као што се из табеле види повећан је број деце која напуштају основну школу у петом разреду, преласком на предметну наставу.

Није евидентирано која је национална припадност деце која су напустила школу, али је претпоставка да су у питању ромска деца.

Средњошколским образовањем у школској 2017/2018. години обухваћено је 601 деце, 276 девојчица и 325 дечака, од чега је 9 девојчица и 7 дечака ромске националности. Још 4 ромске девојчице су уписане у средњу медицинску школу у Лесковцу, 1 девојчица у хемијску и 1 дечак у музичку школу у Лесковцу.

Број ромских ученика који су уписани у средњу школу путем афирмативних мера у претходне три школске године:

- у школској 2015/2016. 4 девојчице, 3 дечака
- у школској 2016/2017. 8 девојчица, 2 дечака
- у школској 2017/2018. 9 девојчица, 7 дечака

1 млади Ром из општине Лебане похађа високо образовање у школској 2017/2018. години.

У текућој 2017/2018. години на подручју општине се изучава ромски језик и култура у свим школама општине.

Број деце и младих из ромске заједнице који похађају изборни предмет „Ромски језик са елементима културе“ је 34.

У школама општине 3 наставника је добило сертификат за предавање ромског језика и уведено у систем основног образовања.

3.4.2 Регистрована незапосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање у општини Лебане на дан 30.8.2018. године на евиденцији се налази укупно 499 незапослених лица ромске националности, од чега 224 жена.

У следећим табелама је дат преглед броја незапослених према степену стручне спреме, према старости и дужини тражења посла.

Табела: Образовна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне	На дан 31.12.2016.	На дан 31.12.2017.	На дан 31.8.2018.
----------------	--------------------	--------------------	-------------------

спреме	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	545	262	557	262	499	224
I	500	249	508	245	455	209
II	4	3	4	3	4	3
III	26	6	29	7	25	5
IV	14	4	15	7	14	7
V	0	0	0	0	0	0
VI-1	1	0	1	0	1	0
VI-2	0	0	0	0	0	0
VII-1	0	0	0	0	0	0
VII-2	0	0	0	0	0	0
VIII	0	0	0	0	0	0

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела: Старосна структура лица ромске националности која се налазе на евиденцији НСЗ

Степен стручне спреме	На дан 31.12.2016.		На дан 31.12.2017.		На дан 31.8.2018.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	545	262	557	262	499	224
15-19 година	19	15	20	10	21	11
20-24 година	66	29	71	37	54	26
25-29 година	69	34	68	28	58	21
30-34 година	70	28	70	30	68	30
35-39 година	77	38	80	40	69	34
40-44 година	74	38	77	43	66	37
45-49 година	56	23	62	20	69	25
50-54 година	44	25	40	22	40	16
55-59 година	40	21	35	19	28	15
60-64 година	30	11	34	13	26	9

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НЗС према дужини тражења посла

Дужина тражења посла	На дан 31.12.2016.		На дан 31.12.2017.		На дан 31.8.2018.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Укупно	545	262	557	262	499	224
До 3 месеца	36	18	33	14	15	7
Од 3 до 6 месеци	43	20	23	10	32	8
Од 6 до 9 месеци	26	14	32	15	16	5
Од 9 до 12 месеци	18	9	22	8	17	7
Од 1 до 2 године	70	33	83	40	77	33
Од 2 до 3 године	47	24	62	30	63	35
Од 3 до 5 година	62	32	67	31	67	27
Од 5 до 8 година	87	38	75	41	64	36
Од 8 до 10 година	38	14	52	20	53	21
Преко 10 година	118	60	108	53	95	45

Извор: Национална служба за запошљавање

Анализа података приказаних у претходне три табеле

Према последњим подацима из Националне службе за запошљавање, број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НЗС износи 499 (224 жена), што чини 39,89% укупног броја грађана ромске националности у општини Лебане.

У односу на 2016. годину, смањен је укупан број незапослених лица ромске националности, и то углавном мушкараца.

Иако је однос мушкараца и жена ромске националности углавном исти у свим старосним структурама, примећује се смањење броја незапослених жена ромске националности у старосним структурама 50-54 и 25-29 у односу на 2016. годину, док се број незапослених лица ромске националности у старосној структури 30-34 не мења. Према дужини тражења посла, однос мушкараца и жена је кроз све структуре углавном подједнак. Иако се број лица ромске националности која на запослење чекају између 6-9 месеци смањило, повећао се број лица која на запослење чекају од 8-10 година. Иако је укупан број лица ромске националности који на запослење чекају дуже од 10 година смањен у односу на 2016. годину, лица која на запослење чекају дуже од 10 година чине 19,04% од укупног броја незапослених лица ромске националности која се налазе на евиденцији НЗС.

У односу на укупан број радно способних грађана ромске националности у општини Лебане (808 грађана), број незапослених лица ромске националности која се налазе на евиденцији НЗС чини 499, односно 61,76%.

У односу на укупан број радно способних жена ромске националности у општини Лебане (403 жена), број незапослених жена ромске националности које се налазе на евиденцији НЗС износи 224, односно 55,58%.

На евиденцији НЗС се налазе и лица са инвалидитетом, самохрани родитељи, лица са оба незапослена родитеља, корисници новчане социјалне помоћи, повратници из затвора и технолошки вишкови, као што је приказано у следећој табели.

Табела: Број лица ромске националности која се налазе на евиденцији НЗС

	На дан 31.12.2016.		На дан 31.12.2017.		На дан 31.8.2018.	
	Укупно	Жена	Укупно	Жена	Укупно	Жена
Особе са инвалидитетом	4	1	6	3	7	4
Корисници новчане накнаде	0	0	0	0	0	0
Самохрани родитељи	9	5	7	5	8	6
Оба незапослена родитеља	80	34	103	46	78	35
Интерно расељена лица	0	0	0	0	0	0
Избегла лица	0	0	0	0	0	0
Корисници новчане социјалне помоћи	296	139	387	181	206	93
Деца у хранитељским породицама	0	0	0	0	0	0
Повратници из иностранства по споразуму о реадмисији	0	0	0	0	0	0
Повратници из затвора	0	0	0	0	2	0
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0
Жртве породичног насиља	0	0	0	0	0	0
Технолошки вишкови	1	0	1	0	1	0

Извор: Национална служба за запошљавање

Анализа података приказаних у претходној табели

У односу на 2016. годину, примећује се пораст броја лица инвалидитетом, како укупан, тако и број жена.

Број самохраних родитеља готово неизмењен у односу на 2016. годину.

У односу на 2016. годину, смањен је број корисника новчане социјалне помоћи, и то углавном жена. У односу на укупан број грађана ромске националности у општини Лебане, лица која су

корисници новчане социјалне помоћи чине 16,47%, док у односу на укупан број радно способних лица ромске националности тај број износи 25,49%.

3.4.3 Становање

Према подацима Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о подстандардним ромским насељима за 2016. годину, Роми на територији општине Лебане живе у следећим подстандардним насељима: Бошњаце 1, Бошњаце 2, Ђеновац, Јабланичка 1, Јабланичка 2, Лазе Лазаревића, Никола Тесла, Поповце, Штулац, Ждеглово и Жикица Јовановић Шпанац.

Опис сваког од ових насеља је табеларно приказан.

Назив насеља:	Бошњаце 1							
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље		Површина:		6111 м2	Процењена старост насеља:		45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:		не	Број кућа:		15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)					Број становника:		Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	да	Статус водов.мреже:	Ван употребе			Покривеност вод.мрежом:		0
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	Ван употребе			Покривеност кан.мрежом:		0
Тип септичке јаме:	Нп							
Постоји електрична мрежа:	да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:			70%+
Постоји улична расвета:	Не	Статус уличне расвете:	Планирана		Покривеност улич.расветом:			0
Постоје приступне саобраћајнице:	Не	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Не	Тип коловоза:	Нп	Покривеност унутр.саобр.		0
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља			Тип планске документације:		Просторни план општине		
План 2:	Нп			План 3:		Нп		
Спровођење планова:	Директно			Започета разрада плана:		Нп		
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)			Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:		мешовито
Назив насеља:	Бошњаце 2							
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље		Површина:		5483 м2	Процењена старост насеља:		45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:		Не	Број кућа:		15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)					Број становника:		Мање од 100

Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	Ван употребе			Покривеност вод.мрежом:	0
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	Ван употребе			Покривеност кан.мрежом:	0
Тип септичке јаме:	Нп						
Постоји електрична мрежа:	да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:		70%+
Постоји улична расвета:	Не	Статус уличне расвете:	Планирана		Покривеност улич.расветом:		0
Постоје приступне саобраћајнице:	Не	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Не	Тип коловоза:	Нп	Покривеност унутр.саобр.	0
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља			Тип планске документације:		Просторни план општине	
План 2:	Нп			План 3:		Нп	
Спровођење планова:	Директно			Започета разрада плана:		Нп	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)			Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:	мешовито
Назив насеља:	Ђеновац						
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље		Површина:	3216 м2	Процењена старост насеља:		45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:	Не	Број кућа:		15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)				Број становника:		Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији		Покривеност вод.мрежом:		70%+
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	Ван употребе			Покривеност кан.мрежом:	0
Тип септичке јаме:	Нп						
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:		70%+
Постоји улична расвета:	Да	Статус уличне расвете:	Ван употребе		Покривеност улич.расветом:		0
Постоје приступне саобраћајнице:	Не	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Не	Тип коловоза:	Нп	Покривеност унутр.саобр.	0
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља			Тип планске документације:		Просторни план општине	
План 2:	Нп			План 3:		Нп	
Спровођење планова:	Директно			Започета разрада плана:		Нп	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)			Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:	мешовито
Назив насеља:	Јабланичка 1						
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље		Површина:	7281 м2	Процењена старост насеља:		45+

Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:		Не		Број кућа:		51-100				
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)									Број становника:		201-500	
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:		У функцији			Покривеност вод.мрежом:			70%+			
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:		У функцији			Покривеност кан.мрежом:			70%+			
Тип септичке јаме:	Нп												
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:		У функцији		Покривеност ел.мрежом:			70%+				
Постоји улична расвета:	Да	Статус уличне расвете:		У функцији		Покривеност улич.расветом:			70%+				
Постоје приступне саобраћајнице:	Да	Постоје унутрашње саобраћајнице:		Да	Тип коловоза:	Бетон		Покривеност унутр.саобр.		Мање од 30%			
Покривеност планском документацијом:		Цела територија насеља			Тип планске документације:			План генералне регулације					
План 2:		Нп			План 3:			Нп					
Спровођење планова:		Директно			Започета разрада плана:			Нп					
Степен легализације објеката		Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)			Предато за легализацију:		Мање од 30%		Облик власништва:		мешовито		
Назив насеља:	Јабланичка 2												
Опис положаја:		Интегрисан у формално насеље		Површина:		5772 м2		Процењена старост насеља:		45+			
Грађевински материјал:		Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:		Не		Број кућа:		51-100			
Тип грејања:		Чврсто гориво (дрво, угаљ)						Број становника:		Мање од 100			
Постоји водоводна мрежа:		Да	Статус водов.мреже:		У функцији			Покривеност вод.мрежом:		70%+			
Постоји канализациона мрежа:		Да	Статус канал.мреже:		У функцији			Покривеност кан.мрежом:		70%+			
Тип септичке јаме:		Нп											
Постоји електрична мрежа:		Да	Статус елек.мреже:		У функцији		Покривеност ел.мрежом:			70%+			
Постоји улична расвета:		да	Статус уличне расвете:		У функцији		Покривеност улич.расветом:			70%+			
Постоје приступне саобраћајнице:		да	Постоје унутрашње саобраћајнице:		да	Тип коловоза:	Асфалт		Покривеност унутр.саобр.		70%+		
Покривеност планском документацијом:		Цела територија насеља			Тип планске документације:			План генералне регулације					
План 2:		Нп			План 3:			Нп					
Спровођење планова:		Директно			Започета разрада плана:			Нп					
Степен легализације		Објекти легализовани (више од			Предато за		Мање од 30%		Облик		мешовито		

објекта	90%)	легализацију:		власништва:	
Назив насеља:	Лазе Лазаревића				
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље	Површина:	12138 м2	Процењена старост насеља:	45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	Не	Број кућа:	15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угљ)			Број становника:	Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији	Покривеност вод.мрежом:	70%+
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	У функцији	Покривеност кан.мрежом:	70%+
Тип септичке јаме:	Нп				
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији	Покривеност ел.мрежом:	70%+
Постоји улична расвета:	Да	Статус уличне расвете:	У функцији	Покривеност улич.расветом:	70%+
Постоје приступне саобраћајнице:	Да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Да	Тип коловоза:	Асфалт
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља		Тип планске документације:		Покривеност унутр.саобр.
					План генералне регулације
План 2:	Нп		План 3:	Нп	
Спровођење планова:	Директно		Започета разрада плана:	Нп	
Степен легализације објекта	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)		Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва: Мешовито
Назив насеља:	Никола Тесла				
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље	Површина:	4844 м2	Процењена старост насеља:	45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	Не	Број кућа:	Мање од 15
Тип грејања:	Чврсто гориво			Број становника:	Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији	Покривеност вод.мрежом:	70%+
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	Ван употребе	Покривеност кан.мрежом:	0
Тип септичке јаме:	Нп				
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији	Покривеност ел.мрежом:	70%+
Постоји улична расвета:	Да	Статус уличне расвете:	У функцији	Покривеност улич.расветом:	70%+
Постоје приступне саобраћајнице:	Да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Да	Тип коловоза:	Бетон
Покривеност планском	Цела територија насеља		Тип планске документације:		Покривеност унутр.саобр.
					План генералне

документацијом:				регулације	
План 2:	Нп		План 3:	Нп	
Спровођење планова:	Директно		Започета разрада плана:	Нп	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)	Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:	Мешовито
Назив насеља:	Поповце				
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље	Површина:	12632 м2	Процењена старост насеља:	45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	Не	Број кућа:	15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво			Број становника:	Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији	Покривеност вод.мрежом:	Мање од 30%
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	Ван употребе	Покривеност кан.мрежом:	0
Тип септичке јаме:	Нп				
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији	Покривеност ел.мрежом:	70%+
Постоји улична расвета:	Не	Статус уличне расвете:	Планирана	Покривеност улич.расветом:	0
Постоје приступне саобраћајнице:	Не	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Не	Тип коловоза:	Нп
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља		Тип планске документације:	Покривеност унутр.саобр.	0
План 2:	Нп		План 3:	Нп	
Спровођење планова:	Директно		Започета разрада плана:	Нп	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)	Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:	Мешовито
Назив насеља:	Штулац				
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље	Површина:	16448 м2	Процењена старост насеља:	45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност	Постоји одношење отпада:	Не	Број кућа:	15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)			Број становника:	Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	Ван употребе	Покривеност вод.мрежом:	0
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	Ван употребе	Покривеност кан.мрежом:	0
Тип септичке јаме:	Нп				
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији	Покривеност ел.мрежом:	70%+

Постоји улична расвета:	Не	Статус уличне расвете:	Планирана		Покривеност улич.расветом:		0
Постоје приступне саобраћајнице:	Не	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Не	Тип коловоза:	Нп	Покривеност унутр.саобр.	0
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља			Тип планске документације:		Просторни план општине	
План 2:	Нп			План 3:		Нп	
Спровођење планова:	Директно			Започета разрада плана:		Нп	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)			Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:	Мешовито
Назив насеља:	Ждеглово						
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље		Површина:	3367 м2		Процењена старост насеља:	45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:	Не		Број кућа:	15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво (дрво, угаљ)					Број становника:	Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	Ван употребе		Покривеност вод.мрежом:		0
Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	Ван употребе		Покривеност кан.мрежом:		0
Тип септичке јаме:	Нп						
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:		70%+
Постоји улична расвета:	Да	Статус уличне расвете:	У функцији		Покривеност улич.расветом:		Мање од 30%
Постоје приступне саобраћајнице:	Не	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Не	Тип коловоза:	Нп	Покривеност унутр.саобр.	0
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља			Тип планске документације:		Просторни план општине	
План 2:	Нп			План 3:		Нп	
Спровођење планова:	Директно			Започета разрада плана:		Нп	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)			Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:	мешовито
Назив насеља:	Жикица Јовановић Шпанац						
Опис положаја:	Интегрисан у формално насеље		Површина:	7146 м2		Процењена старост насеља:	45+
Грађевински материјал:	Грађевински материјали који обезбеђују трајност и сигурност		Постоји одношење отпада:	Не		Број кућа:	15-50
Тип грејања:	Чврсто гориво					Број становника:	Мање од 100
Постоји водоводна мрежа:	Да	Статус водов.мреже:	У функцији		Покривеност вод.мрежом:		70%+

Постоји канализациона мрежа:	Да	Статус канал.мреже:	У функцији			Покривеност кан.мрежом:	70%+
Тип септичке јаме:	Нп						
Постоји електрична мрежа:	Да	Статус елек.мреже:	У функцији		Покривеност ел.мрежом:		70%+
Постоји улична расвета:	Да	Статус уличне расвете:	У функцији		Покривеност улич.расветом:		70%+
Постоје приступне саобраћајнице:	Да	Постоје унутрашње саобраћајнице:	Да	Тип коловоза:	Асфалт	Покривеност унутр.саобр.	70%+
Покривеност планском документацијом:	Цела територија насеља			Тип планске документације:		План генералне регулације	
План 2:	Нп			План 3:		Нп	
Спровођење планова:	Директно			Започета разрада плана:		Нп	
Степен легализације објеката	Објекти треба да се легализују (мање од 10% легализовано)			Предато за легализацију:	Мање од 30%	Облик власништва:	мешовито

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“- секција „Становање“, Републичког завода за статистику

На основу приказаних података може се закључити:

На територији општине Лебане постоји 11 подстандардних насеља у којима живе грађани ромске националности.

Сва насеља у којима живе грађани ромске националности су интегрисана у формална насеља, односно 100%.

У свим насељима у којима живе грађани ромске националности за израду кућа коришћен је материјал који обезбеђује трајност и стабилност, односно 100%.

У свим насељима у којима живе грађани ромске националности просечна старост насеља је већа од 45 година, односно 100%.

Број насеља у којима живе грађани ромске националности а у којима има од 15-50 кућа има укупно 8, односно 72,73% укупног броја насеља. Број насеља у којима се налази од 51-100 кућа има укупно 2, односно 18,18% укупног броја насеља. Постоји само једно насеље са бројем кућа који је мањи од 15, односно насеље Никола Тесла, и оно чини 9,09% укупног броја насеља.

Број насеља у којима живе грађани ромске националности а у којима има мање од 100 становника износи 10, односно 90,91% укупног броја насеља. Постоји само једно насеље са бројем становника од 201-500, односно насеље Јабланичка 1, и оно чини 9,09% укупног броја насеља.

Број насеља у којима живе грађани ромске националности а који за огрев корисе чврсто гориво (угаљ, дрво) износи 11, односно 100%.

Број насеља у којима живе грађани ромске националности а у којима постоји одношење отпада износи 0, односно 0%.

Број насеља у којима постоји водоводна мрежа износи 11, односно 100%. Број насеља у којима постоји водоводна мрежа која је у функцији износи 7 (63,64%), док број насеља у којима је водоводна мрежа ван употребе износи 4 (36,36%). Број насеља у којима постоји

водоводна мрежа која је у функцији а чија је покривеност већа од 70% износи 6, односно 85,71%, док је у једном насељу покривеност мања од 30% (насеље Поповце).

Број насеља у којима постоји канализациона мрежа износи 11, односно 100%. Број насеља у којима постоји канализациона мрежа која је у функцији износи 4 (36,36%), док се у 7 насеља (63,64%) канализациона мрежа налази ван употребе. Број насеља у којима постоји канализациона мрежа која је у функцији а чија је покривеност већа од 70% износи 4, односно 100%.

Број насеља у којима постоји електрична мрежа износи 11, односно 100%. Број насеља у којима постоји електрична мрежа која је у функцији износи 11, односно 100%. У свим насељима у којима постоји електрична мрежа која је у функцији, покривеност је већа од 70%.

Број насеља у којима постоји улична расвета износи 7, односно 63,64%. У 4 насеља, односно 36,36% улична расвета не постоји. Број насеља у којима не постоји улична расвета али је иста планирана износи 100%. Број насеља у којима постоји улична расвета која је у функцији износи 6, односно 85,71% укупног броја насеља у којима постоји улична расвета. Број насеља у којима улична расвета постоји али је ван употребе износи 1, односно насеље Ћеновац. Број насеља у којима постоји улична расвета која је у функцији а чија је покривеност већа од 70% износи 5, односно 100% укупног броја насеља у којима постоји улична расвета која је у функцији.

Број насеља у којима постоје приступне саобраћајнице износи 5, односно 45,45%. Број насеља која немају приступне саобраћајнице износи 6, односно 54,54%. Број насеља у којима постоје унутрашње саобраћајнице износи 5, односно 45,45%. Број насеља у којима постоје унутрашње саобраћајнице које су израђене од бетона износи 2, односно 40%, док број насеља у којима постоје унутрашње саобраћајнице које су израђене од асфалта износи 3, односно 60%.

У складу са подацима који су добијени мапирањем ромских подстандардних насеља у Лебану 2014. године., Одељење за урбанизам општине Лебане констатовало је да у протеклом периоду није било значајнијих одступања од података приказаних у табели изнад. .

Број насеља која су у целости покривена просторном документацијом износи 11, односно 100%. Број насеља која су покривена планом генералне регулације износи 5, односно 45,45%. Број насеља која су покривена просторним планом општине износи 6, односно 54,54%.

Број насеља у којима се спровођење планова врши директно износи 11, односно 100%.

Број насеља у којима је легализовано мање од 10% објеката износи 10, односно 90,91%. У само једном насељу легализовано је више од 90% објеката, односно насељу Јабланичка 2. Број насеља у којима је предата документација за легализацију за мање од 30% објеката износи 11, односно 100%.

Број насеља у којима је тип својине мешовит износи 11, односно 100%.

Према садржају *Упитника за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома*, који је попуњен од стране ЈЛС, може се констатовати следеће:

1. На подручју општине евидентирано је 11 неформалних ромских насеља у званичној евиденцији надлежног органа за које постоји донет одговарајући урбанистички план на основу кога се могу извршити неопходне грађевинске интервенције за унапређење и озакоњење појединачних објеката
2. У „Бази података за праћење мера за инклузију Рома“ - у секцији „Становање“, Републичког завода за статистику су објављени подаци за сва ромска насеља на подручју општине.

3. План детаљне регулације «Никола Тесла» је израђен за ромска насеља у улици Јабланичка и Николе Тесле, те су тим урбанистичким планом наведена насеља обједињена у једно насеље. Тренутно наведени урбанистички план је у фази раног јавног увида који траје до 24.12.2018. године након чега уколико не буде било предлога његове измене и допуне, следи фаза усвајања наведеног плана од стране надлежног органа. Општина Лебане је једна од 11 општина које су добиле стручну подршку СКГО у изради урбанистичких планова у оквиру Компоненте 3 Програма "Подршка ЕУ инклузији Рома – оснаживање локалних заједница за инклузију Рома" – Подршка озакоњењу стамбених објеката, изради урбанистичких планова и техничке документације за подстандардна ромска насеља.
4. Кроз ХЕЛП програм који пројекат је општина Лебане радила преко ЕУ ПРОГРЕСА, а који се односио на стамбену реконструкцију ромских насеља у општини Лебане, општина Лебане је учествовала са 600.000,00 динара.

3.4.4 Здравствена заштита

На основу података наведених у *Упитнику за припрему ситуационе анализе за потребе израде ЛАП за инклузију Рома* који је ЈЛС попунила заједно са својим партнерима на локалном нивоу, процењено је следеће:

- У општини Лебане нема Рома и Ромкиња који не поседују здравствену књижицу
- 1560 Рома/Ромкиња има изабраног лекара
- 520 Ромкиња је обухваћено гинеколошким прегледима
- 360 ромске деце (200 девојчица и 160 дечака) обухваћено је систематским прегледима
- 90% деце узраста 24-35 месеци која су примила све препоручене вакцине из националног календара имунизације до свог првог рођендана (до навршене друге године за вакцину против малих богиња), док је број ромске деце 360, од чега 200 је девојчица ромске националности.
- 250 ромских мајки и деце су обухваћени патронажним посетама (пре и постнатално).
- 130 трудница ромске националности је обухваћено редовним прегледима у амбуланти од 2016. године
- Општина нема развојно саветовалиште, али је 80% деце прошло кроз радионице које је водила здравствена медијаторка.
- Општина нема саветовалиште за адолесценте, али је око 80% ромских адолесцената било укључено у радионице за младе које је водила здравствена медијаторка.

3.4.5 Социјална заштита

У 2017. години од стране Центра за социјални рад евидентирано је 3472 корисника социјалне заштите, што представља 15,78 % укупног броја становника.

1172 корисника је ромске националности (587 Рома и 585 Ромкиња), што представља 33,75 % од свих корисника социјалне заштите.

401 домаћинстава ромске националности прима новчану социјалну помоћ, што је око 87 % броја домаћинстава ромске националности.

520 деце ромске националности старости 0 до 18 година прима дечији додатак (312 девојчица и 208 дечака). 430 од овог броја прима дечији додатак најмање 12 месеци.

180 деце ромске националности млађе од 5 година (81 девојчица и 99 дечака) је добило дечији додатак.

До сада је евидентирано 3 случаја (1 Ром и 1 Ромкиња и 1 дете) оствареног права на пријаву места пребивалишта на адреси центра за социјални рад.

3.5 Политике и праксе локалне управе и локалних институција

Општина је издвајала посебна средства за унапређивање положаја Рома у претходне три године, и то:

- 2015. године - за инклузију Рома, Ромски образовни центар је добио 1.484.287,82 динара за социјалну инклузију и активно учешће деце и младих у својим заједницама
- 2016. године – удружењу Рома ХЕРЦ пренето је 120.000,00. динара, удружењу АВУТНИПЕ 30.000,00 динара, а Ромском образовном центру 165.800,00 динара, дакле у 2016. години за унапређење положаја Рома ромским удружењима пренета су укупно средства у износу од 315.800,00 динара.
- 2017. године - 1.000.000,00 динара
- 2018. године – 1.000.000,00 динара

3.5.1 Образовање

У претходне три школске године ЈЛС је издвајала финансијска средства из буџета само за превоз ученика основне школе у износу од 30.000.000,00 динара, за школску 2017/18. годину.

Предшколске установе организују полудневне програме за децу узраста од 4,5 – 5,5 година који су финансирани од стране јединице локалне самоуправе.

Општина није идентификовала потребе кроз анализу за укључивање ромске деце у различите програме образовања.

На подручју општине не постоје основне и средње школе у којима се спроводе програми едукације о правима ромске деце, културолошким специфичностима, тешкоћама које отежавају редовно похађање наставе, учење и напредовање.

3.5.2 Становање

Општина није успоставила систем за пружање правно-техничке помоћи Ромима и Ромкињама у циљу регулисања имовинског и правног статуса објеката.

Општина не располаже подацима да ли су Роми и Ромкиње корисници социјалних станова, као и уколико јесу, не располаже подацима колико домаћинстава користи укупно станова.

У општини тренутно не постоји програм за изградњу социјалних станова.

3.5.3 Запошљавање

Током 2015, 2016, 2017. и 2018. године из буџета локалне самоуправе издвојена су следећа финансијска средства за мере активне политике запошљавања:

- 2015. године – 126.625,00 РСД
- 2016. године – 13.265.278,04 РСД
- 2017. године – 524.382,24 РСД за јавне радове и 11.134,519 РСД стручна пракса
- 2018. године – предвиђено буџетом 10.000.000,00 РСД а реализовано 1.887.945,00 РСД

Мере активне политике запошљавања обухватају стручну праксу, јавне радове, као и учешће општине Лебане у пројектима запошљавања које спроводи НСЗ и сл.

Општина Лебане у спровођењу мера активне политике запошљавања није правила разлику корисника активне политике запошљавања на националној основи, тако да су корисници тих мера били како Срби, Роми тако и припадници осталих националности са територије општине Лебане.

Тако да у оквиру ових мера нису посебно издвајана средства за мере активне политике запошљавања за кориснике ромске националности.

Припадници ромске националности највећи интерес су показали за мере активне политике запошљавања кроз меру јавних радова и успели су да задовоље услове наведене мере.

Поред формалног, на подручју општине не реализују се неформални програми образовања одраслих.

3.5.4 Социјална заштита

Општина Лебане је укључена у социјалну заштиту кроз права и услуге које финансира, а то су једнократна новчана давања, радно ангажовање радно способних лица из категорије социјално угрожених и финансирањем дневних услуга-дневни боравак за децу са сметњама у развоју и помоћ у кући за стара лица.

Општина Лебане финансира новчана давања која су предвиђена Одлуком о правима и услугама на нивоу општине, као и дневне услуге у заједници (дневни борвак и помоћ у кући). Локална самоуправа у више наврата била је и извођач јавних радова. У свим наведеним програмима, лица ромске националности су заступљена, али Центар за социјални рад не води посебну евиденцију о заступљености Рома. Буџет се креира за сво становништво на територији Општине без обзира на националну припадност и порекло. Припадници ромске националности највише су заинтересовани за једнократна новчана давања.

Процена Центра за социјални рад је да је неопходно развити саветодавне услуге на локалном нивоу у виду пружања неопходних информација за остваривање одређених права на локалу и подизања нивоа свести Рома/Ромкиња у погледу раног ступања у брачне односе, превенције

рађања код малолетних лица; подршке мајкама које се самостално брину о деци. Потребно је и увести бесплатну правну помоћ која би имала за циљ правилно и адекватно информисање и упућивање корисника ради остваривања права и услуга из области социјалне заштите.

Наведене услуге нису успостављене због непостојања финансијских средстава за њихово увођење и одрживост и запошљавање лица одређене струке, а сматра се да би имале позитиван утицај и велики значај за припаднике ромске националне мањине.

3.5.5 Пројектне иницијативе на локалном нивоу

Назив пројекта	Носилац	Партнер и	Период реализације	Циљ	РСД/ЕУР/УСД	Учешће ЈЛС	Други извор	Учешће др. извора
Формирање културно уметничког друштва	Авугн и пе - будућност		2015-2018	Очување и неговање културе и традиције Рома, кроз културно уметнички програм (драмска и фолклорна секција) И презентацију на разним културним манифестацијама, програмима, скуповима...	261.000 за три године	Финансијска подршка локалне самоуправе у спровођењу планираних активности, гостовања...		
Каријерно вођење	Авугн и пе - будућност	Ромско студентско удружење	2016-2018	Оснаживање младих кроз обуке за писме ЦВ-а, мотивационог писма; Кроз припреме за будуће разговоре за пословне прилике; Кроз уписивање И похађање	100.000,00 РСД укупно			

				практичних обука(обука за завариваче,за виљушкаре...);				
РИО Пројекат	Авугн ипе - будућност		2018	Заговарање за унапређење стамбених услова Рома и Ромкиња у локалним срединама.	100.000,00 УСД			
Округли сто			2017	Отворени разговори о безбедности Рома,репродуктивном здрављу и приоритетним проблема у циљу предузимања адекватних мера у решавању истих.	40.000,00 РСД			
Јавна дебата о проблемима Рома			2018	Статус и положај Рома у општини Лебане	50.000,00 РСД			
Ромски бал			2015 -2018	Очување културе и традиције Рома	4 х 120.000,00 дин			
Дан Рома			2015- 2018	Обележавање међународног дана Рома у циљу представљања тренутног статуса Рома и очувања културе и традиције кроз културно уметнички програм.	4 х 50.000,00 дин			

3.6 SWOT анализа

SWOT анализа (акроним од енглеских речи: *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats* - снаге, слабости, прилике, претње) је техника стратешког менаџмента путем које се уочавају стратешки избори довођењем у везу снага и слабости са шансама и претњама у екстерном окружењу. Помоћу ње ћемо утврдити

- где смо најјачи тј. које су нам врлине;
- где смо најслабији и које су нам мане;
- који потенцијал имамо тј. где постоји слободан простор за раст и развитак и
- које нам опасности прете и у којој тачки смо најслабији.

SWOT анализа је резултат радионица које су одржане са представницима заинтересованих страна у периоду од 22. до 23. октобра 2018.године

Заснована је како на анализи доступних статистичких података (који су дати у овом документу), тако и на проценама којима су располагали представници заинтересованих страна.

3.6.1 Социјална заштита

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Стручно оспособљен кадар ЦЗСР • Тимски рад у ЦЗСР • Урађен и функционалан протокол о сарадњи ЦЗСР, ЈЛС; ПС, ДЗ, НВО и Црвеним крстом • Дobar увид у породичну ситуацију корисника социјалне заштите • База података ЦЗСР • Укључивање корисника у израду плана активизације	• Недовољан број извршилаца у ЦЗСР • Непостојање народне кухиње у општини • Велики обим посла у ЦЗСР • Непостојање регионалног прихватишта за збринавање одраслих лица • Неукљученост ромске популације у поједине услуге (помоћ у кући) • Ниска мотивисаност корисника да се активно укључе у решавање својих проблема
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Донаторски програми (Инклузија Рома и социјална заштита) • Кориштење постојећих ресурса локалне заједнице • Радно ангажовање корисника, јавни радови • Подршка у раду од стране надлежног Министарства	• Слаба комуникација са надлежним Министарством • Недостатак финансијских средстава да се задовоље све потребе корисника • Законска регулатива у области остваривања права на новчану помоћ (губитак МОПа због запошљавања на одређено време) • Немогућност запошљавања због мале понуде послова и ниских

	квалификација ромске популације • Дискриминација ромске популације у локалној заједници
--	--

Запажена је потреба предузимања низа активности у правцу оснаживања ромске популације да уз подршку локалне заједнице сами могу да решавају разне проблеме са којима се сусрећу у животу на бржи ефикаснији и јефтинији начин. То је сигурно процес који траје и који ће увек изнова добијати нове облике и садржаје кроз напоре пре свега локалне заједнице да се побољша живот Рома па тиме и читаве заједнице.

3.6.2 Становање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Добар увид ЛС у стање на терену у области становања - Добра комуникација ЛС са становницима насеља - Познавање потреба ромског становништва - Постојање Плана генералне регулације насеља Лебане	- Нерешени правно имовински односи (конверзија земљишта, пренос власништва, закуп) - Непостојање Плана детаљне регулације за подстандардна насеља - Непостојање инфраструктуре - Неплаћање комуналних трошкова - Недовољан број општинских стамбених објеката - Лоше стање сеоских кућа у којима живе Роми
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
- Доношење Плана детаљне регулације за ромска насеља кроз пројекте инклузије Рома - Стручна подршка СКГО - Усвајање ЛАПa за инклузију Рома и Ромкиња - Законска регулатива	- Дуг процес израде планова - Миграције ромског становништва - Недостатак финансијских средстава за решавање стамбених проблема Рома - Мала партиципација ромске заједнице у изради планске и друге документације од значаја за сектор становања - Незаинтересованост неромског становништва за стамбене проблеме Рома

3.6.3 Здравље

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
-------	----------

• Приступачна примарна и секундарна здравствена заштита • Стручан кадар ДЗ • Здравствени медијатор - теренски рад, рад у породици и заједници • Добар увид у здравствено стање и потребе ромског становништва од стране ДЗ • Добра сарадња ДЗ са Центром за социјални рад, ПС, ЗЗЗ • Добра организација рада у ДЗ, поштовање процедура • Добра евиденција ромске популације од стране ромске медијаторке • Регулисана лична документа корисника	• Неадекватни технички услови ДЗ (ауто, опрема, здравствени апарати) • Недостатак саветовалишта за младе и адолесценте • Недостатак неформалних едукација (рана трудноћа и брак) • Недостатак простора за рад у ромском насељу • Недостатак конкретних пројеката за унапређење здравствене заштите Рома • Незаинтересованост и неукљученост корисника за превентивне мере • Немогућност доношења самосталних конкретних одлука ДЗ, зависност од одобрења надлежног Министарства
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Програми и планови Министарства здравља за ромску популацију • Мобилни тим • Закон о здравственој заштити (обавезни видови здравственог осигурања) • Закон о правима пацијента • Могућност прибављања донаторских средстава	• Законска регулатива (захтевани број прегледа и број пацијената, заштита података) • Забрана сарадње ДЗ са НВО на пројектима НВО • Недовољна финансијска средства за превентивне програме • Лоши стамбени, материјални и хигијенски услови у ромским насељима • Традиција и навике ромске популације (нередован одлазак код лекара, непридржавање лекарских савета, порођаји код куће...)

Кад је реч о ромској популацији, евидентна је потреба за здравственом едукацијом и превентивним програмима. Одређена запажања од стране ромске медијаторке указују на неопходност организовања групне едукације пацијената у ромским насељима везане за посебна стања као што су висок крвни притисак, дијабетес и сл. Везано за рад у насељу, истиче се недостатак адекватног простора у којима би се одржавале радионице. Такође, као један од кључних проблема истиче се недостатак саветовалишта за младе при Дому здравља.

Може се закључити да у наредном периоду по питању здравствене заштите акценат треба дати превентивним мерама здравствене заштите становништва, едукацији становништва по питању очувања здравља, стамбено – хигијенских услова и оптимално коришћења расположивих ресурса по питању стручног медицинског кадра, лекара и медицинских сестара уз јачу финансијску подршку Локалне самоуправе, Месне заједнице, Министарства здравља, Националног савета ромске националне мањине и Донаторе.

У наредном периоду потребно је да обухватимо едукативним радионицама подједнак број младих Ромкиња и Рома.

3.6.4 Запошљавање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Добра сарадња са НСЗ са ЛС - Добра евиденција и статистика коју води НСЗ - Централизовано руковођење по вертикали у НСЗ - Постојање одвојених средстава у НСЗ намењених запошљавању Рома	- Немотивисаност Рома за рад (одређеност за социјалну помоћ) - Недовољно активан кадар НСЗ - Ниска квалификациона структура Рома - Незаинтересованост Рома за доквалификацију и преквалификацију и доступне обуке - Нередовно јављање Рома на НСЗ - Недовољна активност НСЗ на терену са могућим послодавцима - Канали комуникације са Ромима од стране НСЗ (телефонско позивање, бројеви често промењени)
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
- Могућност финансирања од стране иностраних фондова (ИПА; ГИЗ, ПБЛД) - Национални акциони план запошљавања који препознаје Роме као теже запошљиву категорију - Финансијска средства одређена за запошљавање Рома и Ромкиња од стране надлежног министарства - Ангажованост ЛС у привлачењу нових инвестиција - Активности удружења Рома	- Мала понуда послова у општини за целокупно становништво - Дискриминација при запошљавању - Миграције Рома (иностранство, сезонски послови) - Недостатак финансијских средстава за неке посебне намене (нпр. путне трошкове за похађање обуке) - Законска регулатива (губитак социјалне помоћи због радног ангажовања на одређено време) - Забрана запошљавања у државним органима

Према резултатима SWOT анализе, лоша привредна ситуација у општини (мали број предузећа) и проблеми везани за запошљавање, недостатак образовања и неинформисаност самих Рома, као и предрасуде и дискриминација према ромској популацији, је оно што карактерише ситуацију у општини. Док представници институција наглашавају да је са недостатком образовања највише повезан недостатак радних навика и негативан став према раду и запошљавању, сами Роми сматрају да су већи проблеми у томе што су Роми незаинтересовани и неинформисани, те да из тих разлога не користе и оне шансе које имају.

Поред тога, представници институција и невладиних организација наводе да су недостатак континуитета програма који су усмерени на Роме и непостојање правих механизма за

интеграцију такође важни узроци неповољног положаја Рома у општини. Ови проблеми огледају се пре свега у недостатку стратешког приступа решавању проблема Рома, па тиме и запошљавања, али и недостатку капацитета (финансијских пре свега, као и специфичних знања и вештина за прикупљање средстава и писање пројеката) да се континуирано ради на овом проблему.

Препоруке за унапређивање положаја Рома у области запошљавања могу се сврстати у три области:

- побољшање услова за запошљавање Рома у виду додатних обука, преквалификације и доквалификације као шанса како за побољшање услова за запошљавање, тако и за развој предузетништва код Рома. Роми наводе да је поред бесплатних курсева често неопходно обезбедити и средства за путне трошкове, јер је недостатак средстава чест узрок непохађања истих, чак и када су обуке бесплатне.
- побољшање услова за развој предузетништва код Рома у смислу обезбеђивања подстицајних средстава, субвенција за послодавце, посебно подстицаје послодавцима приликом запошљавања Рома, смањити одређене доприносе и порезе које плаћају послодавци, мотивисати Роме за укључивање у програме активне политике запошљавања.
- информисање и мотивација Рома - унапредити информисање Рома о понуди НСЗ и мотивисати их да се активно укључе

3.6.5 Образовање

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Стручни кадар образовних институција • Добра сарадња образовних са другим институцијама • Добра сарадња школа са родитељима • Педагошки асистенти у свим основним школама • Добра територијална покривеност и обухват деце у основној школи • Повећан упис ромске деце у средњу школу • Спремност образовних институција за реализацију пројеката	• Недостатк педагошких асистената у средњој школи • Недовољна мотивисаност наставног кадра за додатни рад са ромским ученицима • Недовољно стручно усавршавање просветног кадра • Недостатак персоналних асистената • Лоша материјална ситуација ромских породица • Недовољна информисаност ромских родитеља • Мали обухват ромске деце у предшколској установи • Осипање ромске деце из редовног образовања у старијим разредима основне школе

ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Донаторски програми за инклузију Рома • Афирмативне мере уписа ромске деце • Законске регулативе и Националне стратегије у области образовања и инклузије Рома • Могућност неформалних едукација просветног кадра	• Миграције ромског становништва • Низак образовни ниво ромских родитеља • Недовољна повезаност ЈЛС и надлежних министарстава

Проблем који у значајној мери опредељује напредовање ромске деце у школи односи се на предшколски развој ромске деце. Низак материјални, социјални и образовни статус родитеља утиче неповољно на рану когнитивну стимулацију, те ромска деца већ на касном предшколском узрасту почињу да заостају за општом популацијом, имају оскудан фонд општих знања што у значајној мери неповољно утиче на њихов напредак у школи и доводи до заостајања или стагнирања. Најзначајнији разлози одустајања од школовања су неуспешност у школовању, односно вишеструка понављања разреда која доводе до престарелости и престанка обавезе похађања основне школе, немотивисаност, негативан став према образовању и изостајање подршке породице услед лоше материјалне ситуације и ниског образовног нивоа родитеља.

Препоруке би биле: Планирање, подршка и укључивање Рома у образовни систем и обезбеђивање континуитета у образовању, материјална и додатна образовна подршка ромским ученицима у школама, већи фокус на рани развој ромске деце и мотивација деце и родитеља за наставак школовања.

4 ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

Циљеви ЛАП-а се дефинишу на темељу свих претходних анализа и представљају кључни елемент акционог плана. Полазни оквир за дефинисање циљева су анализе утврђене у претходном кораку. Радна група је израдила стабло проблема на основу SWOT анализе. Претварањем формулације проблема у стратешком питању у позитивну формулацију циља добијена је почетна дефиниција општег циља.

Посебни циљеви су рађени у оквиру мањих група, за сваку област посебно, по истом принципу како је урађен општи циљ.

Мере су акције које је неопходно предузети како би се достигли дефинисани циљеви и треба да дају одговор на питање како намеравамо да постигнемо одређени специфични циљ.

ОПШТИ ЦИЉ:

Унапређење социо- економског положаја Рома и Ромкиња општине Лебане, укључивањем у све сфере друштвеног живота.

Посебан циљ 1: Већа доступност локалних услуга социјалне заштите Ромима и Ромкињама у општини Лебане

Мера 1.1 – Допринос смањењу стопе дискриминације ромске популације

Мера 1.2 – Обезбеђивање основних животних потреба ромских породица и заштите од насиља у породици

Мера 1.3 – Укључивање Рома и Ромкиња у локалне услуге социјалне заштите

Посебан циљ 2: Побољшање услова становања у ромским насељима и израда пројектно-техничке документације за комуналну инфраструктуру и јавне површине од значаја за заједницу

Мера 2.1 - Успостављање комуналних услуга у ромским насељима

Мера 2.2 - Планирање и уређење саобраћајница у ромским насељима

Мера 2.3 – Увођење нових садржаја у насељу (Центар за културу и образовање)

Мера 2.4 - Уређење дечијих игралишта и зелених површина

Мера 2.5 – Креирање механизма за стамбену подршку угроженим припадницима ромске заједнице

Посебан циљ 3: Повећање нивоа информисаности о унапређењу здравља увођењем неформалних едукација

Мера 3.1 - Подршка младима и адолесцентима

Мера 3.2 - Већа ангажованост здравствених радника у ромским насељима

Посебан циљ 4: Повећање запошљивости Рома и Ромкиња

Мера 4.1 - Организовање обука кроз сарадњу НСЗ, НВО и ЛС

Мера 4.2 – Информисање Рома и Ромкиња о програмима НСЗ намењеним ромској популацији

Мера 4.3 - Укључивање ромског становништва у програме запошљавања и samozapoшљавања

Посебан циљ 5: Повећање могућности за интеграцију ромске деце у образовни систем, повећање редовности похађања наставе и смањење осипања из образовног система.

Мера 5.1 - Обезбеђивање материјалних услова за редовно похађање наставе

Мера 5.2 - Пружање додатне образовне подршке родитељима и деци

Мера 5.3 - Успостављање међусекторске сарадње између институција и НВО

Мера 5.4 - Укључивање ромске деце у целодневни и полудневни боравак и потпун обухват ромске деце припремним предшколским програмом

5 АКЦИОНИ ПЛАН

Овим Акционим планом детаљно се разрађују постављени циљеви (општи и посебни). У њему су дефинисани активности/пројекти, носиоци активности, партнери, потребна финансијска средства и извори, као и показатељи (индикатори) за мерење успешности реализације планираних активности/пројеката.

Укупна вредност овог Акционог плана за период од 2019-2021. године износи **49.995.000,00 динара**, од чега се из буџета општине Лебане издваја **43.845.000,00 динара**, а из осталих извора⁵ **6.150.000,00 динара**.

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
ОПШТИ ЦИЉ:		Унапређење социо- економског положаја Рома и Ромкиња општине Лебане, укључивањем у све сфере друштвеног живота.						
ПОСЕБАН ЦИЉ 1:		Већа доступност локалних услуга социјалне заштите Ромима и Ромкињама у општини Лебане		Укупно за посебан циљ 1 (РСД):		820.000,00	Буџет ЈЛС (РСД):	820.000,00
							Остали извори (РСД):	/
МЕРА 1.1		Допринос смањењу стопе дискриминације ромске популације		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
1.1.1	Организовање	Мобилни	ЦЗСР	2019 -2021	укупно 90.000,00	90.000,00	/	Број организованих

⁵ Остали извори односе се на средства из републичког буџета као и актуелних и потенцијалних донаторских средстава из програма прекограничне сарадње и других донаторских програма

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
	састанака и обука о Закону о забрани дискриминације за представнике ромске заједнице, релевантне институције, ОЦД.	тим	НВО		годишње 30.000,00			састанка сваке године
1.1.2	Обука вршњачких едукатора за борбу против дискриминације	ЦЗСР	Црвени крст, НВО	2020	укупно 150.000,00	150.000,00	/	Број едукованих вршњачких едукатора за рад са ученицима основне и средње школе
1.1.3	Реализовање вршњачких едукација по основним и средњим школама	Мобилни тим	ЦЗСР	2021	/	/	/	Број ученика који су учествовали у вршњачкој едукацији
1.1.4	Промоција ромске традиције и културе	ЈЛС	ЦЗСР	2019 -2021	укупно 150.000,00 годишње 50.000,00	150.000,00	/	Број одржаних манifestација и наступа
МЕРА 1.2		Обезбеђивање основних животних потреба ромских породица и заштите од насиља у породици		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
1.2.1	Израда социјалне карте ромске заједнице уз дефинисање социјалних потреба	ЦЗСР	НВО	2019	укупно за 2019 430.000,00	430.000,00	/	Проценат ромских породица обухваћених социјалном картом
1.2.2	Повезивање свих локалних актера у циљу пружања адекватне помоћи породици	ЦЗСР	НВО, ПУ; Црвени крст, НСЗ, ЛС	2019 -2021	/	/	/	-Број потписника
1.2.3	Пружање психосоцијалне подршке породицама у ризику од насиља у породици	ЦЗСР	НВО	2019 -2021	/	/	/	Број укључених породица
МЕРА 1.3		Укључивање Рома и Ромкиња у локалне услуге социјалне заштите		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
1.3.1	Укључивање Рома и Ромкиња у идентификоване услуге социјалне заштите	ЦЗСР	НВО	2019 -2021	/	/	/	- Број нових корисника услуга
1.3.2	Развој услуга подршке	ЦЗСР	НВО, ЛС	2019 -2021	/	/	/	- Број породица које

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
	породицама са децом у ризику од напуштања школовања							су добиле подршку
1.3.3	Одржавање редовних састанака ЦЗСР са образовним институцијама ради обухватније подршке ромским ученицима	ЦЗСР	ОШ; СШ	2019 -2021	/	/	/	- Број састанака одржаних у сврху решавања појединачних проблема
ПОСЕБАН ЦИЉ 2:		Побољшање услова становања у ромским насељима и израда пројектно-техничке документације за комуналну инфраструктуру и јавне површине од значаја за заједницу		Укупно за посебан циљ 2 (РСД):		10.580.000,00	Буџет ЈЛС (РСД):	9.230.000,00
							Остали извори (РСД):	1.350.000,00
МЕРА 2.1		Увођење комуналних услуга у ромским насељима		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
2.1.1	Проширење услуге одвожења смећа	ЛС	ЈКП	2019 - 2021	није позната	није познато	/	Број ромских насеља у којима је проширена услуга одвожења смећа
2.1.2	Постављање и допуњавање јавне расвете	ЛС	ЈП Лебане	2019 - 2021	није позната	није познато	/	Број ромских насеља у којима је допуњена јавна расвета Број ромских насеља у ккојима је постављена јавна расвета

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
МЕРА 2.2		Планирање и уређење саобраћајница у ромским насељима		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
2.2.1	Насипање некатегорисаних путева у ромским насељима	ЛС	МЗ	2019 -2021	укупно 3.780.000,00 годишње 1.260.000,00	3.780.000,00	/	Дужина насутих путева
2.2.2	Израда ПДР	ЛС		2019	укупно 1.500.000,00	150.000,00	1.350.000, 00 СКГО	Урађен ПДР И спроведен план препарцелације у надлежни катастар непокретности.
МЕРА 2.3		Увођење нових садржаја у насељу (Центар за културу и образовање)		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
2.3.1	Израда техничке документације за реконструкцију Центра за културу и образовање	ЛС		2019	500.000,00	500.000,00	/	Урађена техничка документација
2.3.2	Реконструкција Центра за културу и образовање	ЛС		2020	укупно у 2020. 4.500.000,00	4.500.000,00	Морућа донаторск а средства	Реконструисан Центар за културу и образовање
МЕРА 2.4		Уређење дечијих игралишта и зелених површина		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:				
2.4.1	Формирање 3 дечија	ЛС	МЗ	2019 -2021	укупно	300.000,00	Морућа	Број формираних

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
	игралишта у ромским насељима и уређење зелених површина				300.000,00 годишње 100.000,00		донаторск а средства	игралишта у ромским насељима
МЕРА 2.5		Креирање механизма за стамбену подршку угроженим припадницима ромске заједнице		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			Одлука општине	
2.5.1	Доношење одлуке о смањењу или ослобађању плаћања такси за легализацију Рома као угрожене катеорије становништва	ЛС		2019	/	/	/	Општинска одлука
ПОСЕБАН ЦИЉ 3:		Повећање нивоа информисаности о унапређењу здравља увођењем неформалних едукација		Укупно за посебан циљ 3 (РСД):		3.771.000,00	Буџет ЈЛС (РСД):	3.771.000,00
							Остали извори (РСД):	/
МЕРА 3.1		Подршка младима и адолесцентима		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			Потребно доношење општинске одлуке	
3.1.1	Отварање саветовалишта за младе у Дому здравља	ДЗ	ЛС	2019 - 2021	укупно 2.886.000,00 2019 – 1.106.000,00 2020 -890.000,00 2021- 890.000,00	2.886.000,00	/	Опремљено саветовалиште Запослен психолог

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
3.1.2	Индивидуални психолошки рад	ДЗ	ЛС	2019 - 2021	/	/	/	Број корисника
3.1.3	Здравствено васпитни рад у школама	ДЗ	ЛС; школе	2019 - 2021	/	/	/	Број одржаних радионица
3.1.4	Рад са децом са проблемима у понашању	ДЗ	ЛС; ЦЗСР	2019 - 2021	/	/	/	Број корисника
3.1.5	Учешће психолога у тимском раду на терену	ДЗ	ЦЗСР	2019 - 2021	/	/	/	Број теренских посета
МЕРА 3.2		Већа ангажованост здравствених радника у ромским насељима		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
3.2.1	Одржавање превентивно – здравствених радионица у ромском насељу	ДЗ	ЛС	2019-2021	315.000,00 само у првој години	315.000,00	/	Број одржаних радионица
3.2.2	Здравствена предавања лекара	ДЗ	ЛС	2019 -2021	укупно 90.000,00 годишње 30.000,00	90.000,00	/	Број одржаних предавања
3.2.3	Превентивни прегледи у ромским насељима	ДЗ	ЛС	2019 -2021	укупно 480.000,00 годишње 160.000,00	480.000,00	/	Број прегледа
ПОСЕБАН ЦИЉ 4:		Повећање запошљивости Рома и Ромкиња		Укупно за посебан циљ 4 (РСД):		11.484.000,00	Буџет ЈЛС (РСД):	6.684.000,00

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
							Остали извори (РСД):	4.800.000,00
МЕРА 4.1		Организовање обука кроз сарадњу НСЗ, НВО и ЛС			Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:		не	
4.1.1	Обуке за познатог послодавца	ЛС	НСЗ	2019-2021	укупно 2.160.000,00 годишње 720.000,00	2.160.000,00	могуће учешће донатора	Број обучених лица
4.1.2	Преквалификација	ЛС	НСЗ	2019 -2021	укупно 2.160.000,00 годишње 720.000,00	2.160.000,00	могуће учешће донатора	Број преквалификованих лица
4.1.3	Дошколовавање ромске популације кроз програм "Друга шанса"	ЛС	Образовне институције	2019 -2021	укупно 180.000,00 годишње 60.000,00	180.000,00	/	Број Рома и Ромкиња који завршавају ОШ
МЕРА 4.2		Информисање Рома и Ромкиња о програмима НСЗ намењеним ромској популацији			Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:		не	
4.2.1	Информисање и едуковање припадника ромске заједнице (нарочито лица из категорије вишеструко рањивих)	НСЗ	НВО, Мобилни тим	2019-2021	укупно 150.000,00 годишње 50.000,00	150.000,00	могуће учешће донатора	Број информисаних корисн ика

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
	о значају и условима пријаве на евиденцију НСЗ кроз: - директан рад у филијалама и на терену саветника за запошљавање НЗС – мобилни тимови, каравани запошљавања, итд.							
4.2.2	Реализација информативно – едуктивних активности о правима и обавезама незапослених лица	НВО, Мобилни тим	НСЗ	2019- 2021	укупно 150.000,00 годишње 50.000,00	150.000,00	могуће учешће донатора	Број организованих трибина у ромским насељима
4.2.3	Организовање информативних кампања о програмима за развој предузетништва	НСЗ	НВО, Мобилни тим	2019-2021	укупно 180.000,00 годишње 60.000,00	180.000,00	могуће учешће донатора	Број огласа, број презентација,
МЕРА 4.3		Укључивање ромског становништва у програме запошљавања и самозапошљавања		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
4.3.1	Организовање едукативно- информативних трибина у ромским насељима	НСЗ	НВО, Мобилни тим	2019-2021	укупно 54.000,00 годишње 18.000,00	54.000,00	могуће учешће донатора	Број одржаних трибина у ромским насељима
4.3.2	Организовање обуке из предузетништва за ромску популацију	НСЗ	НВО, ЛС	2019 -2021	укупно 450.000,00 годишње 150.000,00	150.000,00	Средства која обезбеђује други ниво власти, према конкурсу НСЗ укупно 300.000,00 по години 100.000,00	Број одржаних дводневних обука Број обучених лица
4.3.3	Додела субвенција за самозапошљавање и запошљавање код другог послодавца	НСЗ	НВО, ЛС	2020 -2021	укупно 6.000.000,00 годишње 2.000.000,00	1.500.000,00	Средства која обезбеђује други ниво власти, према конкурсу НСЗ укупно 4.500.000,	Број субвенција за самозапошљавањБро ј субвенција за запошљавање код другог послодавца

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
							00 по години 1.500.000, 00	
ПОСЕБАН ЦИЉ 5:		Повећање могућности за интеграцију ромске деце у образовни систем, повећање редовности похађања наставе и смањење осипања из образовног система.		Укупно за посебан циљ 5 (РСД):		23.340.000,00	Буџет ЈЛС (РСД):	23.340.000,00
							Остали извори (РСД):	могуће учешће донатора
МЕРА 5.1		Обезбеђивање материјалних услова за редовно похађање наставе		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
5.1.1	Обезбеђивање уџбеника и школског прибора за социјално угрожену ромску децу у предшколском, основношколском и средњем образовању	ЛС	Образовне институције	2019-2021	укупно 5.100.000,00 годишње 1.700.000,00	5.100.000,00	/	Број деце која су добила уџбенике и школски прибор
5.1.2	Ужину за предшколску и школску децу	ЛС	Образовне институције	2019-2021	укупно 7.800.000,00 годишње 2.600.000,00	7.800.000,00	/	Број деце која су добила бесплатну ужину
5.1.3	Превоз за ромске ученике	ЛС	Образовне институције	2019-2021	укупно 4.050.000,00 годишње 1.350.000,00	4.050.000,00	/	Број ученика који су добили месечне карте
5.1.4	Стипендије за ученике	ЛС	Образовне	2019-2021	укупно	360.000,00	/	Број ученика који су

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
	средње школе		институциј е		360.000,00 годишње 120.000,00			добили стипендију
МЕРА 5.2		Пружање додатне образовне подршке родитељима и деци		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
5.2.1	Радионице са родитељима о значају образовања, упису и афирмативним мерама	Основне школе	НВО	2019- 2021	укупно 90.000,00 годишње 30.000,00	90.000,00		Број радионица
5.2.2	Кућне посете и индивидуални разговори са родитељима деце у ризику од напуштања школовања	Основне школе	ЦЗСР; НВО	2019- 2021	/	/	/	Број обављених индивидуалних разговора и кућних посета
5.2.3	Саветодавне радионице са родитељима и децом	Основне школе	ЦЗСР; НВО	2019- 2021	укупно 150.000,00 годишње 50.000,00	150.000,00	/	Број радионица
5.2.4	Продужени боравак и додатна подршка деци са нижим постигнућима	Основне школе	ЛС	2019- 2021	укупно 3.000.000,00 годишње 1.000.000,00	3.000.000,00	могуће учешће донатора	Број деце укључено у рад продуженог боравка
5.2.5	Ванредни упис Рома и Ромкиња који су завршили ОШ а нису	Средња школа	НСЗ; ЦЗСР	2019- 2021	1.500.000,00 за трогодишње школовање	1.500.000,00	могуће учешће донатора	Број младих који су ванредно уписали средњу школу

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
	наставили средњошколско образовање							
МЕРА 5.3		Успостављање међусекторске сарадње између институција и НВО		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	
5.3.1	Координација основних школа са ПУ кроз праћење редовности похађања предшколског програма; иницирање уписа ромске деце у основне школе и утврђивање броја ромске деце која полазе у основну школу	Основне школе	ПУ, ЛС, Мобилни тим	2019-2021	/	/	/	Утврђен број ученика који прелазе из ППП у основне школе
5.3.2	Заједничка кампања о упису деце у образовни систем	Основне школе	ПУ; ЛС; ЦЗСР, Мобилни тим	2019-2021	укупно 90.000,00 годишње 30.000,00	90.000,00	/	Потпун обухват ромске деце ППП и ОШ
МЕРА 5.4		Укључивање ромске деце у целодневни и полудневни боравак и потпун обухват ромске деце припремним предшколским програмом		Потребне измене прописа/аката којима се спроводи мера:			не	

Број	Пројекат/ активност	Носилац	Партнери	Временск и оквир	Укупна вредност и вредност по годинама (РСД)	Из буџета ЈЛС (РСД)	Други извори и вредности по изворима (РСД)	Индикатори
5.4.1	Прикупљање података о броју ромске деце предшколског узраста и њихово редовно ажурирање	ПУ	ЛС, Мобилни тим	2019	/	/	/	Утврђен тачан број деце предшколског узраста;
5.4.2	Повећање обухвата деце узраста од 3 до 5,5 година, припадника ромске националне мањине, у систем ПВО	ПУ	ЛС, НВО	2019 - 2021	Укупно 900.000,00 годишње 300.000,00	900.000,00	Могуће финансира ње из донаторск их средстава	Број ромске деце уписане у бесплатан полудневни и целодневни боравак
5.4.3	Реализовати активности за родитеље и децу узраста до три године у породици, заједници и предшколској установи којима се подстиче развој и учење деце и развој	Дом здравља	ПУ, НВО	2019-2021	Укупно 300.000,00 годишње 100.000,00	300.000,00	/	Број реализованих активности

6. ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

На националном нивоу, нивоу аутономне покрајине и нивоу јединица локалне самоуправе потребно је обезбедити административне и финансијске ресурсе за спровођење свих активности из Акционих планова, у складу са законом и извршеном проценом финансијских ефеката. Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Лебане за период 2019-2021. године стварају се услови за доследно спровођење планом предвиђених мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета општине Лебане у годинама реализације локалног акционог плана.

Изузетан значај дат је процени трошкова активности предвиђених овим Акционим планом, а неопходно је вршити и адекватно планирање планом дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета општине а ради остваривања циљева програмског буџетирања и то:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета,
- одређивање конкретне сврхе на које се средства троше,
- одређивање начина потрошње средстава и повезаности са средњорочним циљевима,
- утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

На напред наведени начин, од израде и извршења програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да исти:

- пружа јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака,
- унапређује координацију политика, ради остваривања националних социјалних циљева,
- обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета,
- омогућава свима заинтересованим странама да уоче неефикасно трошење јавних средстава,
- доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета,
- омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Према методологији процене финансијских средстава по носиоцима активности, партнерима и временским оквирима које су предвиђене Акционим планом у свих пет области: образовање, становање, запошљавање, здравље и социјална заштита, руководило се могућностима буџета општине Лебане и донаторским средствима (изворима финансирања ван извора 01 – Приходи из буџета) ради максимализације излазних резултата спровођења мера за инклузију Рома и Ромкиња.

Један од битних фактора у постављању релације између активности, рокова и извора финансирања, била је и динамика планирања и спровођења програмских активности/пројеката финансираних из буџета, односно донаторским средствима.

С обзиром да Акциони план садржи период од три године и да као такав укључује значајан број активности за израду разних истраживања, анализа, формирања базе података, а које се реализују коришћењем постојећег ресурса (првенствено кадровског) и не захтевају посебна издвајања финансијских средстава, руководило се њиховом реализацијом већ од прве године операционализације Локалног акционог плана. Такође, у случају осталих мера и активности, имајући у виду период од три године реализације ЛАП-а, руководило се могућностима аплицирања на донаторска средства и то углавном од 2. године спровођења, односно од 2020.

године. У складу са тим, примењен је приступ да је свуда где су препознате потребе за донаторским средствима, назначено је (су)финансирање из донаторских средстава, као могућност аплицирања на разним конкурсима.

Идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средстава, као и динамику трајања сваког пројекта и процењене износе који би се могли односити на ромску популацију, у овом тренутку није било могуће свуда прецизно проценити (јер су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена које се односе не само на националне мањине, него рецимо на породицу или омладину или незапослене, односно социјалне групе и слично, не правећи разлику по националној припадности), што могу резултирати посебним потешкоћама у буџетирању планом предвиђених активности.

Будући да је спровођење неких од активности планирано за неколико година, односно континуирано, односно почев од 2019. године или да је при том, прецизно дефинисање активности чија је садржина условљена претходним спровођењем одређених анализа, прикупљања података/стварања базе података или процена, буџетирање је морало бити одложено за период након што поменуте процене буду спроведене, а њихови резултати доступни као полазна основа за креирање даљих реформских корака, па и буџетирања. Ако се томе додају и одређена постојећа ограничења у погледу оскудних статистичких и других пратећих података везано за ову специфичну проблематику, питање буџетирања обима финансијских средстава представљало је прилично комплексан и специфичан посао.

Комплексност буџетирања се везује и за већ постојећи механизам социјалне заштите на нивоу општине Лебане, а које се спроводи у складу са следећим нормативно-правним актима донетим од стране Скупштине општине Лебане и Општинског већа.

1) Одлука о правима и услугама у социјалној заштити општине Лебане

Наведена Одлука дефинише права у социјалној заштити и различите облике материјалне подршке у циљу обезбеђивања егзистенцијалног минимума и подршке социјалној интеграцији појединаца и породице.

Права утврђена овом Одлуком су:

- Право на једнократну помоћ,
- Право на опрему корисника за смештај у установу или другу породицу,
- Прво на путне трошкове и исхрану пролазника,
- Право на накнаду трошкова сахране и
- Право на бесплатан оброк.

Такође, Одлука утврђује услуге у социјалној заштити, које сматра активностима пружања подршке и помоћи грађанима и њиховим породицама ради побољшања, односно очувања квалитета живота, отклањања или ублажавања ризика, неповољних животних околности, као и развоја потенцијала корисника за самосталан живот и то:

- Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју,
- Дневни боравак за децу са проблемима у понашању,
- Предах смештај за децу и младе са сметњама у развоју,
- Услуге Центра за децу и омладину,
- Помоћ и нега у кући за одрасла и стара лица,
- Помоћ и нега у кући за децу са сметњама у развоју,
- Социјално становање у заштићеним условима,
- Саветовалиште за брак и породицу и
- Саветодавне – терапијске и социјално едукативне услуге.

Карактеристични облици коришћења права од стране ромске популације у општини Лебане из наведене Одлуке која је на снази су једнократне помоћи (за прибављање личне документације ради прибављања права у области социјалне заштите, набавка лекова и медицинских помагала, набавка уџбеника и школског прибора, изласка младих из система социјалне заштите, изласка жртава насиља у породици из Прихватилишта и других ванредних ситуација, када се не може превазићи стање социјалне потребе). Такође, од стране Рома користи се право на бесплатан оброк на који право има појединац или породица из категорије најугроженијих грађана и реализује се у виду ужине у ђачкој кухињи. Право на ужину у ђачкој кухињи признаје се ученицима основних школа из социјално угрожених породица (деца без родитељског старања, деца самохраних родитеља, деца из вишечланих породица, деца са инвалидитетом и деца из породица које остварују право на новчану социјалну помоћ).

2) Закључак Општинског већа општине Лебане о одобравању исплате из буџета општине на име једнократних новчаних помоћи у одређеним случајевима

У случајевима специфичних потреба, а према донетом Закључку ОВ Лебане могуће је исплатити једнократна давања која нису дефинисана Одлуком о правима и услугама у социјалној заштити општине Лебане. Ти случајеви су:

- једнократна новчана помоћ паровима који су ушли у поступак вештачке оплодње,
- једнократне новчане помоћи породицама за рођење детета,
- једнократне новчане помоћи социјално угроженим породицама до одређеног укупног износа месечно, а на основу решења председника општине и
- 15 месечних карти за школску децу из социјално угрожених породица.

Чланови ромске националне мањине су, заједно са већинском популацијом, корисници наведених права према споменутом Закључку.

За реализацију мера које су предвиђене претходном Одлуком и Закључком обезбеђују се средства у буџету општине Лебане. Одлуком о буџету општине Лебане за 2018. годину, у години у којој се израђује Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Лебане за период 2019-2021. годину, предвиђене су буџетске позиције и то:

- Социјална и дечија заштита у разделу 14. функције 090, програмске активности 0901-0003 и економске класификације 472 – где учествују и корисници права и услуге из ромске националне заједнице – у износу од 10.000.000,00 динара,
- Средства за финансирање рада невладиних организација у разделу 4. функције 090, програмске активности 0602-0003 и економске класификације 481 – посебно за потребе заступања интереса ромске националне мањине – у износу од 1.000.000,00 динара,
- Финансирање рада Центра за социјални рад са преносом средстава и за потребе Геронто службе и Дневног боравка деце ометене у развоју у функцији 070, програмске активности 0901-0001 и економске класификације 4631 – са делом корисника рома – у укупном износу од 13.511.000,00 динара.

За мере које су предвиђене напред наведеном Одлуком и Закључком, а путем којих се делом обезбеђују и средства за инклузију Рома на подручју општине Лебане, потребно је и даље издвојити средства у буџету општине – у току спровођења трогодишњег ЛАП-а, најмање у вредностима позиција из буџета за 2018. годину.

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима у оквиру појединих посебних циљева из ЛАП-а, потребно је буџетирати путем одлуке о буџету општине Лебане у периоду

спровођења акционог плана, дакле у периоду од 2019-2021. У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење појединих мера потребно је планирати **као програмску активност** (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно **као пројекат** (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром). Када се посматрају поједине области којима се ЛАП бави, онда поједине мере и активности по специфичним циљевима припадају разним програмима локалног буџета.

1) *Већа доступност локалних услуга социјалне заштите Ромима и Ромкињама у општини Лебане*

Предложене активности предвидети у програму 11, као програмску активност 0901-0004 – Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, које активности ће спроводити у највећој мери Центар за социјални рад, док израду социјалне карте ромске заједнице потребно је предвидети као пројекат у оквиру програма 11.

2) *Побољшање услова становања у ромским насељима*

Активности које се везују за овај посебан циљ треба да буду буџетирани у оквиру више програма локалног буџета. Издатке за план детаљне регулације потребно је планирати у оквиру програма 1, програмске активности 1101-0002, поправку путева у програму 7, програмске активности 0701-0002, јавну расвету у програму 2, програмске активности 1102-0001, док за потребе реконструкције Центра за културу и образовање потребно је отворити посебан пројекат са циљем и индикаторима у оквиру програма 13 (осим извора 01 – Приходи из буџета, потребно је предвидети и друге изворе за реализацију као што су 07, 08, 56 и то након закључења уговора о финансирању са виших нивоа власти, донаторских средстава или помоћи ЕУ, поштојући одредбе члана 5. став 6. Закона о буџетском систему)

3) *Повећање нивоа информисаности о унапређењу здравља увођењем неформалних едукација*

Ради реализације предвиђених активности у области здравља потребно је буџетирати средства за саветовалиште, предавања и радионица преко Дома здравља Лебане и то у оквиру програма 12, програмске активности 1801-0003 (спровођење активности из области друштвене бриге за јавно здравље) преко економске класификације 464.

4) *Повећање запошљивости Рома и Ромкиња*

Спровођење постављеног посебног циља кроз повећање понуде запошљавања и повећања информисаности потребно је спроводити у сарадњи са Националном службом за запошљавање кроз закључивање посебних споразума са НСЗ, односно прибавити/уговорити посебна донаторска средства за спровођење, имајући у виду вредносну страну предложених активности. Такође, неопходно је посебну пажњу посветити осталим изворима финансирања (ван оквира 01 – Приходи из буџета, тј. локалног буџета) и аплицирати се на разним конкурсима путем којих би се спроводиле активности предвиђене у области запошљавања, са посебним фокусом на ромску националну мањину. Буџетирање средстава за предложене мере и активности потребно је реализовати у оквиру програма 3 – Локални економски развој, преко програмских активности 1501-0002 – мере активне политике запошљавања, односно преко 1501-0003 –

подстицаји за развој предузетништва (у случајевима самозапошљавања и доделе субвенције за предузетнички подухват).

5) *Повећање могућности за интеграцију ромске деце у образовни систем, повећање редовности похађања наставе и смањење осипања из образованог система*

Предложене мере и активности у области образовања потребно је посматрати двојако. Уколико се ради о обезбеђивању материјалних услова за потребе школовања (уџбеници, путни трошкови до образовне установе) та давања имају карактер социјалних давања, те исте расходе неопходно је планирати у оквиру програма 11 – социјална и дечја заштита и то као редовну активност која се спроводи од стране директног корисника буџета општине. У случају додатних мера, одређене активности потребно је спроводити преко локалног мобилног тима за инклузију Рома а за чије функционисање неопходно је обезбедити средства из тзв. Оперативног плана за инклузију Рома и Ромкиња. Финансирање оперативног плана ће бити реализовано путем суфинансирања из средстава ЕУ преко Сталне конференције градова и општина у периоду од априла 2019. до априла 2020. године и у општини Лебане.

Сходно потписаном Споразуму о сарадњи између општине Лебане и Сталне конференције градова и општина - Савез градова и општина Србије (СКГО), по питању реализације програма "Подршка ЕУ инклузији Рома - Оснаживање локалних заједница за инклузију Рома", обезбеђује се део средстава из буџета општине у 2019. буџетској години, а ради финансирања спровођења активности предвиђених оперативним планом од стране именованог мобилног тима за инклузију Рома у локалној заједници. Израда предметног оперативног плана је у току. При томе, општина Лебане треба да обезбеђује сопствено учешће за операционализацију наведеног плана на следећи начин:

- сопствено учешће за реализацију оперативног плана обезбедити из текуће буџетске резерве, имајући у виду да се у буџету за потребе текуће буџетске резерве могу опредељивати средства чак до 4% укупних прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за буџетску годину у складу са Законом,

- након окончања поступка израде оперативног плана за мобилне тимове отвара се пројекат (или пројекти, у складу са предвиђеним наменама средстава: социјална заштита, здравствена заштита, становање, образовање) у буџету општине Лебане, у одговарајућем програму (програмима), са изворима финансирања 01 - Приходи из буџета - део суфинансирања општине (отварањем дела позиције из текуће буџетске резерве, доношењем решења о њеној употреби) и 56 - Финансијска помоћ ЕУ са износом суфинансирања преко овог пројекта (на основу Уговора), а у складу са чланом 5. став 6. Закона о буџетском систему, према којем орган надлежан за послове финансија отвара део позиције за спровођење предметног пројекта - укупна планирана вредност пројекта се обезбеђује на овакав начин за потребе његове реализације),

*За реализацију активности предвиђених Оперативним планом за Мобилни тим за инклузију Рома и Ромкиња средства се обезбеђују по принципу суфинансирања из средстава буџета општине и СКГО (донација ЕУ) у пропорционалном износу. Извори средстава за реализацију активности оперативног плана за Мобилни тим за инклузију Рома и Ромкиња представљени су у ЛАП-у, планирани у одељку 5. овог документа, у колони „Из буџета ЈЛС (РСД)“. Тако представљени износи средстава за финансирање планираних активности Оперативног плана за Мобилни тим за инклузију Рома и Ромкиња приказују укупан износ потребних ресурса по принципу суфинансирања, те садрже и средства из буџетских извора општине Лебане и средстава подршке СКГО.

7 ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

1) Структура за управљање процесом примене ЛАП-а

Након усвајања ЛАП-а од стране Скупштине, Локално координационо тело за социјално укључивање Рома и Ромкиња, које је учествовало у изради овог документа, биће одговорно за управљање процесом реализације ЛАП-а, извештавање о постигнутим резултатима у свакој наведеној области за сваку буџетску годину као и завршни извештај по истеку периода за који се документ усваја. Потребне податке прикупљаће **Тим за праћење реализације ЛАП-а (у даљем тексту ТИМ)** који ће пратити реализацију активности из ЛАП-а и о томе извештавати Локално координационо тело.

Локално координационо тело је спона са свим релевантним социјалним партнерима и заинтересованим актерима у спровођењу планираних мера/активности/акција. **ТИМ** је задужен за прикупљање и обједињавање података потребних за праћење и извештавање наведених мера/активности/акција по областима и припрема годишњи извештај.

Локално координационо тело у реализацији ЛАП-а има следеће задатке:

- одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а;
- именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације ЛАП-а;
- обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера-учесника у процесу унапређења положаја Рома у локалној заједници;
- одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП-а;
- управља процесом праћења (мониторинга) и оцењивања успешности (евалуације) ЛАП-а;
- одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Локално координационо тело доставља извештај о спровођењу ЛАП-а Скупштини општине до 31. марта текуће године за претходну.

Оперативну структуру за примену ЛАП-а чиниће, осим чланова Тима, Мобилни тим и координатор за подршку инклузије ромске заједнице на територији општине Лебане. Тим ће окупљати релевантне институције, организације и тимове или радне групе. Оне ће бити формиране у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу ЛАП-а. У складу са ЛАП-ом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. *Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.*

Оперативна структура за примену Локалног акционог плана има следеће задатке и одговорности:

- реализација ЛАП-а;
- непосредна комуникација са корисницима услуга које се обезбеђују ЛАП-ом;
- редовно достављање извештаја члановима Тима о свим активностима на спровођењу ЛАП-а;
- унапређење процеса примене ЛАП-а у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене ЛАП-а. План комуникације управљачке и оперативне структуре биће донесен у року од месец дана од дана усвајања ЛАП- а и уредиће време и начине размене информација и предузимања одговарајућих акција. Годишње планове ће усвајати Скупштина општине Лебане.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене ЛАП-а и доношења евентуалних корективних мера ће бити рађени у односу на постављене циљне вредности индикатора.

Табела: Базне и циљне вредности индикатора

Број	Активност/пројекат	Очекивани циљ активности/пројекта	Индикатори	Базна година и базна вредност		Циљне вредности			Извор верификације
				Год.	Вредност	2019.	2020.	2021.	
ОПШТИ ЦИЉ:		Унапређење социо- економског положаја Рома и Ромкиња општине Лебане, укључивањем у све сфере друштвеног живота.							
Индикатор 1:	Број новозапослених Рома и Ромкиња	Базна год.:	2018	Базна вредност:	нп	Извор верификације:	Извештај НСЗ		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	+10				
Индикатор 2:	Број Рома и Ромкиња укључених у локалне услуге социјалне заштите	Базна год.:	2018	Базна вредност:	нп	Извор верификације:	Извештај ЦЗСР		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	+40		Извештај ЦЗСР		
Индикатор 3:	Број младих укључен у рад саветовалишта за младе	Базна год.:	2018	Базна вредност:	0	Извор верификације:	Извештај Дома здравља		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	+135		Извештај Дома здравља		
ПОСЕБАН ЦИЉ:	1. Већа доступност локалних услуга социјалне заштите Ромима и Ромкињама у општини Лебане	Укупно за посебан циљ 1 (РСД):			820.000,00	Буџет ЈЛС (РСД):		820.000,00	
						Остали извори (РСД):			
Индикатор 1:	Број нових активности ЦЗСР усмерених на побољшање положаја ромског становништва	Базна год.:	2018	Базна вредност:	нп	Извор верификације:	Извештај ЦЗСР		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	+7				
Индикатор 2:	Број нових породица обухваћених социјалном подршком	Базна год.:	2018	Базна вредност:	нп	Извор верификације:	Извештај ЦЗСР		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	+30		Извештај ЦЗСР		
Индикатор 3:	Број обучених вршњачких едукатора о борби против дискриминације	Базна год.:	2018	Базна вредност:	0	Извор верификације:	Извештај ЦЗСР		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	+30		Извештај ЦЗСР		

МЕРА 1.1 Допринос смањењу стопе дискриминације ромске популације									
1.1.1	Организовање састанака и обука о Закону о забрани дискриминације за представнике ромске заједнице, релевантне институције, ОЦД.	Информисати ромску заједницу и релевантне локалне актере о одредбама Закона о забрани дискриминације	Број организованих састанка сваке године	2018	нп	3	3	3	Извештај организатора састанака и обука
1.1.2	Обука вршњачких едукатора за борбу против дискриминације	Обучити вршњачке едукаторе за едукацију ученика средњих школа и старијих разреда ОШ о узроцима и облицима дискриминације и начину борбе против ње	Број едукованих вршњачких едукатора за рад са ученицима основне и средње школе	2018	0	0	20	0	Извештај реализатора обуке, извештај школа у којима је одржана вршњачка едукација
1.1.3	Реализовање вршњачких едукација по основним и средњим школама	Упознати ученике основних и средњих школа о појму, узроцима и облицима дискриминације	Број ученика који су учествовали у вршњачкој едукацији	2018	0	0	0	+600	Извештај Мобилног тима
1.1.4	Промоција ромске традиције и културе	Упознати локално становништво са ромском традицијом и културом	Број одржаних манифестација и наступа	2018	0	2	2	2	медијски извештаји
МЕРА 1.2 Обезбеђивање основних животних потреба ромских породица и заштите од насиља у породици									
1.2.1	Израда социјалне карте ромске заједнице уз дефинисање социјалних потреба	Идентификовање локалних услуга социјалне заштите потребних ромском становништву	Проценат ромских породица обухваћених социјалном картом	2018	0	80%	/	/	Извештај ЦЗСР
1.2.2	Повезивање свих	Обезбедити учешће	Број потписника	2018	нп	5	/	/	Извештај ЦЗСР

	локалних актера у циљу пружања адекватне помоћи породици	свих локалних актера у пружању свеобухватне подршке ромским породицама	Протокола о сарадњи између ЦЗСР и осталих актера						
1.2.3	Пружање психосоцијалне подршке породицама у ризику од насиља у породици	Превенција насиља у породици	Број укључених породица	2018	3	5	5	5	Извештај ЦЗСР
МЕРА 1.3 Укључивање Рома и Ромкиња у локалне услуге социјалне заштите									
1.3.1	Укључивање Рома и Ромкиња у идентификоване услуге социјалне заштите	Повећан степен социјалне сигурности ромског становништва	- Број нових корисника услуга	2018	нп	/	5	5	Извештај ЦЗСР
1.3.2	Развој услуга подршке породицама са децом у ризику од напуштања школовања	Смањити ризик напуштања школе код ромске деце	- Број породица које су добиле подршку	2018	0	5	5	5	Извештај ЦЗСР
1.3.3	Одржавање редовних састанака са образовним институцијама ради обухватније подршке ромским ученицима	Обезбедити основне материјалне услове ромским ученицима за похађање школе	- Број састанака одржаних у сврху решавања појединачних проблема	2018	нп	6	6	6	Извештај ЦЗСР
ПОСЕБАН ЦИЉ:		2. Побољшање услова становања у	Укупно за посебан циљ 2	10.580.000,00			Буџет ЈЛС (РСД):		9.230.000,00

ромским насељима и израда пројектно-техничке документације за комуналну инфраструктуру и јавне површине од значаја за заједницу			(РСД):		напомена: трошкови за меру 2.1 нису познати	Остали извори (РСД):		1.350.000,00	
Индикатор 1:	Број насеља у којима је побољшана комунална опремљеност	Базна год.:	2018	Базна вредност:	-	Извор верификације:	Документација ЛС		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	4				
Индикатор 2:	Број ромских насеља у којима је побољшана приступачност	Базна год.:	2018	Базна вредност:	-	Извор верификације:	Документација ЛС		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	2		Документација ЛС		
Индикатор 3:	Број ромских насеља у којима су уређена игралишта за децу	Базна год.:	2018	Базна вредност:	1	Извор верификације:	Документација ЛС		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	4		Документација ЛС		
МЕРА 2.1 Увођење комуналних услуга у ромским насељима									
2.1.1	Проширење услуге одвожења смећа	Увођење комуналне услуге у ромска насеља	Број ромских насеља у којима је проширена услуга одвожења смећа	2018	нп	1	1	1	Извештај Комуналног предузећа
2.1.2	Постављање и допуњавање јавне расвете	Побољшање статуса јавне расвете у ромским насељима	Број ромских насеља у којима је допуњена јавна расвета	2018	нп	/	1	/	Документација ЛС
			Број ромских насеља у којима је постављена јавна расвета	2018	нп	/	/	1	
МЕРА 2.2 Планирање и уређење саобраћајница у ромским насељима									

2.2.1	Насипање некатегорисаних путева у ромским насељима	Побољшан прилаз ромским насељима	Дужина насутих путева	2018	нп	1 км	1км	/	Документација ЛС
2.2.2	Израда ПДР и спроведен план препарцелације у надлежни катастар непокретности	Стварање услова за инфраструктурне радове	Урађен ПДР	2018	0	1	/	/	Документација ЛС
МЕРА 2.3 Увођење нових садржаја у насељу (Центар за културу и образовање)									
2.3.1	Израда техничке документације за реконструкцију Центра за културу и образовање	Стварање услова за реконструкцију Центра	Урађена техничка документација	2018	0	1	/	/	Документација ЛС
2.3.2	Реконструкција Центра за културу и образовање	Обезбеђивање простора за активности у ромском насељу	Реконструисан Центар за културу и образовање	2018	0	/	1	/	Документација ЛС
МЕРА 2.4 Уређење дечијих игралишта и зелених површина									
2.4.1	Формирање дечијих игралишта у ромским насељима и уређење зелених површина	Уређење ромских насеља	Број формираних игралишта у ромским насељима	2018	нп	1	1	1	Документација ЛС
МЕРА 2.5 Креирање механизма за стамбену подршку угроженим припадницима ромске заједнице									
2.5.1	Доношење одлуке о смањењу или ослобађању плаћања такси за легализацију Рома као угрожене категорије становништва	Смањење трошкова легализације	Број донетих општинских одлука	2018	0	1	/	/	Документација ЛС
ПОСЕБАН ЦИЉ:		3. Повећање нивоа информисаности о	Укупно за посебан циљ 3		3.771.000,00		Буџет ЈЛС (РСД):		3.771.000,00

	унапређењу здравља увођењем неформалних едукација		(РСД):				Остали извори (РСД):		/
Индикатор 1:	Број превентивно – здравствених активности у ромским насељима	Базна год.:	2018	Базна вредност:	50	Извор верификације:	Документација Дома здравља		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	210				
Индикатор 2:	Број младих и адолесцената обухваћених радом саветовалишта за младе	Базна год.:	2018	Базна вредност:	0	Извор верификације:	Документација Дома здравља		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	355				
Индикатор 3:		Базна год.:		Базна вредност:		Извор верификације:			
		Циљна год.:		Циљна вредност:					
МЕРА 3.1 Подршка младима и адолесцентима									
3.1.1	Отварање саветовалишта за младе у Дому здравља	Увођење саветодавне подршке адолесцентима и младима	Опремљено саветовалиште	2018	0	1	/	/	Документација Дома здравља
			Запослен психолог	2018	0	1	/	/	
3.1.2	Индивидуални психолошки рад	Решавање проблема младих	Број корисника	2018	нп	50	50	50	Документација Дома здравља
3.1.3	Здравствено васпитни рад у школама	Превентивни рад са ученицима	Број одржаних радионица	2018	нп	10	10	10	Документација Дома здравља
3.1.4	Рад са децом са проблемима у понашању	Рад на превенцији малолетничке деликвенције	Број корисника	2018	нп	1	15	15	Документација Дома здравља
3.1.5	Учешће психолога у тимском раду на терену	Теренски рад у ромским насељима	Број теренских посета	2018	нп	10	10	10	Документација Дома здравља

МЕРА 3.2 Већа ангажованост здравствених радника у ромским насељима									
3.2.1	Одржавање превентивно – здравствених радионица у ромском насељу	Већи обухват ромске популације превентивно – здравственим радом	Број одржаних радионица	2018	0	40	40	40	Документација Дома здравља
3.2.2	Здравствена предавања лекара	Едукација становништва ромских насеља о хроничним оболењима	Број одржаних предавања	2018	0	30	30	30	Документација Дома здравља
3.2.3	Превентивни прегледи у ромским насељима	Превенција болести	Број прегледа	2018	0	30	30	30	Документација Дома здравља
ПОСЕБАН ЦИЉ:		4. Повећање запошљивости Рома и Ромкиња		Укупно за посебан циљ 4 (РСД):		11.484.000,00	Буџет ЈЛС (РСД):		6.684.000,00
							Остали извори (РСД):		4.800.000,00
Индикатор 1:	Број обучених, преквалификованих и дошколованих Рома и Ромкиња	Базна год.:	2018	Базна вредност:	0	Извор верификације:	Извештај НСЗ		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	75				
Индикатор 2:	Број новопријављених Рома на евиденцији НСЗ	Базна год.:	2018	Базна вредност:	499	Извор верификације:	Извештај НСЗ		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	529				
Индикатор 3:	Број новозапослених Рома и Ромкиња	Базна год.:	2018	Базна вредност:	0	Извор верификације:	Извештај НСЗ		
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	20				
МЕРА 4.1 Организовање обука кроз сарадњу НСЗ, НВО и ЛС									
4.1.1	Обуке за познатог послодавца	Повећање могућности запошљавања Рома и	Број обучених лица	2018	0	10	10	10	Извештај НСЗ

		Ромкиња							
4.1.2	Преквалификација	Повећање могућности запошљавања Рома и Ромкиња	Број преквалификованих лица	2018	0	10	10	10	Извештај НСЗ
4.1.3	Дошколовавање ромске популације кроз програм "Друга шанса"	Стварање услова за даље обуке у циљу запошљавања	Број Рома и Ромкиња који завршавају ОШ	2018	нп	5	5	5	Извештај школе за образовање одраслих
МЕРА 4.2 Информисање Рома и Ромкиња о програмима НСЗ									
4.2.1	Информисање и едуковање припаднике ромске заједнице (нарочито лица из категорије вишеструко рањивих) о значају и условима пријаве на евиденцију НСЗ	Повећати број Рома и Ромкиња на тржишту рада	Број новопријављених корисника	2018	нп	10	10	10	Извештај НСЗ
4.2.2	Реализација информативно – едуктивних активности о правима и обавезама незапослених лица	Информисање ромског становништва	Број организованих трибина у ромским насељима	2018	0	5	5	5	Извештај НСЗ
4.2.3	Организовање информативних кампања о програмима за развој предузетништва	Повећати интересовање Рома и Ромкиња за предузетништво	Број огласа	2018	0	1	1	1	Извештај НСЗ
			Број презентација		0	5	5	5	
МЕРА 4.3 Укључивање ромског становништва у програме запошљавања и samozapoшљавања									

4.3.1	Организовање едукативно-информативних трибина у ромским насељима	Информисање незапослених Рома о могућностима и условима за започињање сопственог посла	Број одржаних трибина у ромским насељима	2018	0	1	1	1	Извештај НСЗ	
4.3.2	Организовање обуке из предузетништва за ромску популацију	Подизање нивоа знања Рома и Ромкиња о предузетништву	Број одржаних дводневних обука	2018	0	1	1	1	Извештај НСЗ	
			Број обучених лица		0	10	10	10		
4.3.3	Додела субвенција за самозапошљавање и запошљавање код другог послодавца	Запошљавање Рома и Ромкиња	Број субвенција за самозапошљав.	2018	0	0	5	5	Извештај НСЗ	
			Број субвенција за запошљавање код другог послодавца		0	0	5	5		
ПОСЕБАН ЦИЉ:		5. Повећање могућности за интеграцију ромске деце у образовни систем, повећање редовности похађања наставе и смањење осипања из образовног система.		Укупно за посебан циљ 5 (РСД):		23.340.000,00		Буџет ЈЛС (РСД):		23.340.000,00
								Остали извори (РСД):		могуће учешће донатора
Индикатор 1:	Смањење броја ученика који напуштају редовно школовање	Базна год.:	2018	Базна вредност:	18	Извор верификације:	Документација ОШ			
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	10					
Индикатор 2:	Број деце којима су обезбеђени материјални услови за редовно школовање	Базна год.:	2018	Базна вредност:		Извор верификације:	Документација ОШ			
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	290		Документација ОШ			
Индикатор 3:	Број активности усмерених на рани развој деце	Базна год.:	2018	Базна вредност:	0	Извор верификације:	Документација ПУ			
		Циљна год.:	2021	Циљна вредност:	3		Документација ПУ			
МЕРА 5.1 Обезбеђивање материјалних услова за редовно похађање наставе										

5.1.1	Обезбеђивање уџбенике и школског прибора за социјално угрожену ромску децу у предшколском, основношколском и средњем образовању	Стварање услова за редовно школовање	Број деце која су добила уџбенике и школски прибор	2018	нп	290	290	290	Документација ОШ
5.1.2	Ужину за предшколску и школску децу	Стварање услова за редовно школовање	Број деце која су добила бесплатну ужину	2018	0	290	290	290	Документација ОШ
5.1.3	Превоз	Стварање услова за редовно школовање	Број ученика који су добили месечне карте	2018	15	60	60	60	Документација ЛС
5.1.4	Стипендије за ученике средње школе	Мотивисање ромских ученика за наставак школовања	Број ученика који су добили стипендију	2018	0	24	24	24	Документација ЛС
МЕРА 5.2 Пружање додатне образовне подршке родитељима и деци									
5.2.1	Радионице са родитељима о значају образовања, упису и афирмативним мерама	Потпун обухват обавезним образовањем и повећан број ромских ученика за упис у средње школе	Број радионица	2018	нп	3	3	3	Документација ОШ
5.2.2	Кућне посете и индивидуални разговори са родитељима деце у ризику од напуштања школовања	Смањење броја ученика који напуштају школовање	Број обављених индивидуалних разговора и кућних посета	2018	нп	15	15	15	Документација ОШ
5.2.3	Саветодавне радионице са родитељима и децом	Смањење броја ученика који напуштају школовање	Број радионица	2018	0	10	10	10	Документација ОШ

5.2.4	Продужени боравак и додатна подршка деци са нижим постигнућима	Побољшан успех ромских ученика у школи	Број деце укључено у рад продуженог боравака	2018	0	20	20	20	Документација ОШ
5.2.5	Ванредни упис Рома и Ромкиња који су завршили ОШ а нису наставили средњошколско образовање	Повећан број Рома који су завршили средњу школу	Број младих који су ванредно уписали средњу школу	2018	нп	3	3	4	Документација ОШ
МЕРА 5.3 Успостављање међусекторске сарадње између институција и НВО									
5.3.1	Координација основних школа са ПУ кроз праћење редовности похађања предшколског програма; иницирање уписа ромске деце у основне школе и утврђивање броја ромске деце која полазе у основну школу	Поптун обухват ромске деце обавезним образовањем	Број ученика који прелази из ППП у основну школу	2018	0	1	1	1	Документација ОШ
5.3.2	Заједничка кампања о упису деце у образовни систем	Поптун обухват ромске деце обавезним образовањем	Обухват ромске деце ППП и ОШ	2018	95%	100%	100 %	100%	Документација ОШ
МЕРА 5.4 Укључивање ромске деце у целодневни и полудневни боравак и потпун обухват ромске деце припремним предшколским програмом									
5.4.1	Прикупљање података о броју ромске деце предшколског	Поптун обухват ромске деце која уписују и похађају ППП	Утврђен тачан број деце предшколског узраста;	2018	0	1	1	1	Документација ПУ

	узраста и њихово редовно ажурирање								
5.4.2	Повећање обухвата деце узраста од 3 до 5,5 година, припадника ромске националне мањине, у систем ПВО	Подстицање раног развоја деце	Број ромске деце уписане у бесплатан полудневни и целодневни боравак	2018	0	10	10	10	Документација пу
5.4.3	Реализовати активности за родитеље и децу узраста до три године у породици, заједници и предшколској установи којима се подстиче развој и учење деце и развој родитељских вештина	Подстицање раног развоја деце	Број реализованих активности	2018	0	10	10	10	Документација пу

8. ПРИЛОЗИ:

Прилог 1 - Решење о именовању чланова Радног тела за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња

Прилог 2 - Одлука о образовању Локалног координационог тела за социјално укључивање Рома и Ромкиња и именовању чланова

Прилог 3 - Одлука о правима и услугама у социјалној заштити општине Лебане

Прилог 4 - Закључак Општинског већа општине Лебане о одобравању посебних једнократних новчаних давања

